

DEBRECENI EGYETEM

Gazdaságtudományi Kar

**VEZETÉS ÉS SZERVEZÉS
MESTERSZAK
/LEVELEZŐ TAGOZAT/
TEMATIKA
2017/18.**

Megjegyzés: Az oktatók a változtatás jogát fenntartják a tematikák vonatkozásában!

A tantárgy neve:	magyarul:		Vezetői Üzletigazdaságtan				Kódja:	GT_MVSL016-17
	angolul:		Managerial Business Economics					
Felelős oktatási egység:			DE GTK Gazdálkodástudományi Intézet Vállalkozásfejlesztési Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:			-				Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	5	magyar
Levelező	x	Féléves	28	Féléves	28			
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Popovics Péter	beosztása:	adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
Jelenleg a hazai viszonyok között működő vállalatok vezető beosztásban dolgozó szakembereinek a hétköznapi életben használatos gazdaságtani kérdéseire készíti fel a hallgatókat, számukra nyújt egyfajta gazdaságtani összefoglalót. Olyan témákat érint a tárgy, amelyekkel a vezetők rendszeresen, napi szinten találkoznak. Megszerzett tudásuk birtokában képesek elemezni, döntéseket hozni és irányítani a versenyszektor és a közszféra szervezeteinek munkafolyamatait. Készek újonnan felmerülő problémákat felismerni, elemezni és megoldani.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait.
- Elsajátított a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót képes ellátni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni.
- Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során.
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottjait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére.
- Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.

Autonómia és felelősség:

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.
- Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.
- Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A vállalatok vezető beosztásban dolgozó szakembereinek a hétköznapi életben használatos gazdaságtani kérdéseire vonatkozó gazdaságtani összefoglaló. Olyan témákat érint a tárgy, amelyekkel a vezetők rendszeresen, napi szinten találkoznak.

A kurzus témakörei röviden:

kapacitáskihasználás és méretgazdaságosság, pénzügyi befektetések elemzése, beruházások komplex értékelése, mérleg elemzés vezetői szempontból, beruházási hitel üzleti tervének elemzése különböző bankok szempontrendszer szerint, vállalati vagyoneértékelés, vezetői marketing, adóoptimalizálás, szervezetfejlesztés, versenyképesség és fenntarthatóság, vállalatirányítás bevezetésének gazdasági hatásai, minőségmenedzsment gazdasági hatásai.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

előadásokon és gyakorlatokon keresztül, projekt alapú tanulás

Értékelés

Az aláírás megszerzésének feltételei:

- Kötelező szemináriumi részvétel (max. 3 hiányzás)
- Az előadáson elhangzott elméleti anyagokhoz kapcsolódó feladatok megoldására kerül sor a gyakorlatokon, ezért az előadás anyagát ismerni kell.
- Az előadások témaköreihez kapcsolódóan kiselőadásokat kell készíteni a hallgatóknak, amelyek során a hallgatók elmélyülnek egy-egy kiragadott szakmai kérdésben és gyakorlati példa bemutatásán keresztül értelmezik azt. (30%)
- A félév végén 1 kötelező gyakorlati zh megírása. (70%)
- Az aláírás megszerzéséhez legalább 60%-ot kell a fentiekből elérnie a hallgatónak.

Számonkérés módja:

A kollokviumi jegy (K) megszerzése:

A vizsgaidőszakban írásbeli vizsgát tesznek a hallgatók.

Értékelés:

59% alatt: (1) elégtelen

60-69%: (2)

70-79%: (3)

80-89%: (4)

90-100%: (5) jeles

elégséges

közepes

jó

Kötelező irodalom:

1. Illés Mária: Vezetői gazdaságtan, Kossuth Kiadó, 2008
2. Paul G. Keat – Philip K.Y. Young: Managerial Economics: Economic Tools for Today's Decision Makers. Pearson, 2014.

Ajánlott irodalom:

1. Robert S. Kaplan – Anthony A Atkinson: Vezetői üzleti gazdaságtan. Panem Könyvkiadó - Business Kft. 2003
2. Karl Sveiby: Szervezetek új gazdagsága: a menedzselt tudás, KJK KERSZÖV, 2001
3. Al Ekrabar: EVA (Economic Value Added) Gazdasági hozzáadott érték – Kulcs az értékteremtéshez Panem Kiadó – John Wiley & Sons 2000

Heti bontott tematika	
1.	Elméleti alapozás TE: A hozott elméleti alapok felelevenítése.
2.	Kapacitáskihasználás és méretgazdaságosság levezetése és értelmezése különböző ágazatokban TE: A vállalat kapacitáskihasználtságának mérési lehetőségei.
3.	Nemzetközi piacok gazdaságtana TE: Az árutózsde időbeli és térbeli aspektusainak megismerése.
4.	Pénzpiacok gazdaságtana: pénzügyi befektetések elemzése TE: Szabad pénzügyi kapacitás lehetséges pénzügyi befektetésének elemzése.
5.	Befektetések vs. beruházások komplex értékelése TE: Beruházások vonatkozásában megfelelő előkészítő előkalkulációk, értékelés.
6.	Éves beszámolók vezetői szempontú elemzése, értelmezése TE: Következtetések levonása a vállalati beszámolókból. Kedvező, kedvezőtlen értékek értelmezése.
7.	Banki szempontú vállalatértékelés és minősítőrendszer a benyújtott beruházási hitelkérelmek elbírálásakor TE: Professzionális beruházási hitelkérelmek összeállítása. Banki elvárásrendszer és a felmerülő kockázatok értékelése.
8.	Vállalati vagyonértékelés (Goodwill, brand- és márkavérték) TE: A vállalati vagyonérték meghatározásának módszertana.
9.	Vezetői marketing TE: Marketing terv vezetői szempontú értékelése.
10.	Stratégiai külső gazdasági környezetelemzés különféle módszerekkel. TE: Hazai vállalat külföldi tőkekihelyezésekor értékelni tudja az ottani környezetet.
11.	Adóoptimalizálás nemzetközi kitekintéssel; vertikális és horizontális integráció TE: Milyen lehetőségeket és veszélyeket rejtenek az offshore cégek.
12.	Szervezetfejlesztés gazdasági hatásai; HR gazdálkodás pénzügyi és gazdasági hatásai. TE: Bérgazdálkodás optimalizálása a benne rejlő lehetőségek.
13.	Vállalati termelés elemzése és controllingja. Hatékonyság. TE: A vállalat termelésének optimalizálása.
14.	Versenyképesség és fenntarthatóság gazdasági, társadalmi és ökológiai aspektusai. TE: Társadalmi felelősségvállalás gazdasági vetületei.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Haladó módszertani ismeretek		Kódja:	GT_MVSL004-17	
		angolul:		Advanced methodological knowledge				
Felelős oktatási egység:				Kutatásmódszertan és Statisztika Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. habil. Balogh Péter		beosztása: egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:		Dr. Nagy Lajos		beosztása: egyetemi adjunktus
A kurzus célja, hogy a hallgatók a menedzsment területén használható statisztikai és ökonometria módszereket megismerjék, és a gazdaság és szervezéstudományok területén használható eljárásokat készség szinten alkalmazni tudják a versenyszektor és a közsféra szervezeti munkafolyamatainak elemzése során az SPSS program alkalmazásával.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i> Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometria, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.								
<i>Képesség:</i> Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.								
<i>Attitűd:</i> Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését. Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé.								
<i>Autonómia és felelősség:</i> Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban. Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A hibák becslése. Kategorikus adatok elemzése a Khi-négyzet teszt alkalmazásával. További nem paraméteres modellek. A logisztikus regresszió. Ismétlés nélküli és ismételt méréses ANOVA modellek. Feltárási faktorelemzés. Kérdőívek megbízhatóságának elemzése. Idősorelemzés: ARIMA modellek.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülést kérünk a hallgatóstól. A félév végi aláírás feltétele a gyakorlatokon való aktív részvétel és az SPSS statisztikai program felhasználói szintű ismerete. Az előadások látogatása ajánlott, a gyakorlatoké kötelező.								
Értékelés								
A félév kollokviumi jeggyel zárul, amely elméleti és gyakorlati részből áll. A félév végére egy önálló esettanulmányt kell készítenie a hallgatóknak, amit a vizsgán SPSS program használatával kell újra kiszámítani és szóban megvédeni.								

Kötelező szakirodalom:

Sajtos L. – Mitev A. (2007): „SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv”, Alinea Kiadó, Budapest, 2007. 1-402. o. ISBN 978-963-9659-08-7

Howitt, D. – Cramer D.: Introduction to Statistics in Psychology, 6/E Pearson, Harlow. 2014. 744. p. ISBN-13: 9781292000749

Ajánlott szakirodalom:

Ketskemény L. – Izsó L. (2005): „Bevezetés az SPSS programrendszerbe (Módszertani útmutató és feladatgyűjtemény statisztikai elemzésekhez)”, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2005. 1-459. o. ISBN 963 436 823 6

Field A.: Discovering Statistics Using SPSS (Introducing Statistical Methods), 4th Edition, SAGE Publications Ltd., London, 2013. 915. p. ISBN-13: 978-9351500827

Anderson, Sweeney, Williams, Freeman and Shoesmith: Statistics for Business and Economics, Second edition, Cengage Learning EMEA, 2010. UK, 928. p. ISBN: 1408018101

Heti bontott tematika	
1.	A hibák becslése. Mi a hiba? A hibák kimutatása. A hibák csökkentése. A statisztikai hibákkal kapcsolatos ismeretek.
2.	Kategorikus adatok: Elmélet és feltételezések a kategorikus adatok elemzésében. Khi-négyzet teszt. Khi-négyzet teszt és alkalmazásai.
3.	Nem paraméteres modellek: Mann-Whitney teszt, Wilcoxon rangteszt, Kruskal-Wallis teszt, Friedman teszt. További nem paraméteres tesztek.
4.	Nem lineáris regresszió. Lineáris és nem lineáris regresszió elkülönítése.
5.	Bevezetés a logisztikus regresszióba. Logisztikus regresszióval kapcsolatos alapismeretek.
6.	Kétértékű logisztikus regresszió. Kétértékű logisztikus regresszió.
7.	Kettőnél több kategória becslése: multinomiális logisztikus regresszió. Multinomiális logisztikus regresszió.
8.	Többtenyezős ANOVA. Kísérleti elrendezés. A többtenyezős ANOVA, mint lineáris modell. Két tényezős varianciaanalízis. Feltételek és eredmények a két tényezős ANOVA modellben. Többtenyezős ANOVA ismeretek.
9.	Ismételt mérések ANOVA modellek. Ismételt mérések modellekkel kapcsolatos ismeretek.
10.	Feltáró faktorelemzés I. Feltáró faktorelemzéssel kapcsolatos ismeretek I.
11.	Feltáró faktorelemzés II. Feltáró faktorelemzéssel kapcsolatos ismeretek II.
12.	Kérdőívek megbízhatósági elemzése. Kérdőívek megbízhatósági elemzése (Cronbach-alfa értelmezése).
13.	Idősorelemzés: ARIMA modellek ARMA és ARIMA modellezés alapjai.
14.	Összefoglalás. Vizsgára felkészítő gyakorlás.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Kutatásmódszertan a menedzsmentben		Kódja:	GT_MVSL017-17	
		angolul:		Research Methodology				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Vezetés-és Szervezéstudományi Intézet Emberi Erőforrás Menedzsment Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				nincs		Kódja:	–	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	nem	Heti	–	Heti	–	Gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező	igen	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Kun András István		beosztása:	docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	–		beosztása	–
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A tantárgy célja betekintést nyújtani a tudományos kutatómunka (kutatásmódszertan) elméletébe és gyakorlatába. Az órák során ismertetésre kerülnek a tudományos gondolkodás és a tudományos vizsgálati módszer alapvető elméletei. A szemináriumok további alkalmai során az egyéni vagy csoportos kutatómunkához szükséges gyakorlati ismeretek kerülnek átadásra. A kurzus átfogó képet nyújt a szakirodalom-elemzés, a kvalitatív és kvantitatív empirikus módszerek a tudományos közlemények, prezentációk témakörében egyaránt.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometria, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Érti a szervezetek működése során felmerülő problémák és új jelenségek megoldási módozatait, illetve a kritikus feldolgozására irányuló módszereket.
- Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Képes a vezetés-szervezés tudományágában a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére.
- Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére.
- Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.

Autonómia és felelősség:

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.
- Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Tudományos és üzleti kutatás. Kutatási téma meghatározása. Irodalom-elemzés. Kutatási filozófia és az elmélet kialakításának megközelítései. Kutatástervezés. Kutatási etika. Mintavétel. Szekunder adatok használata. Primer adatgyűjtés: megfigyelés és kísérlet, interjúk és fókusz csoportok, kérdőívezés. Kvalitatív és kvantitatív adatelemzés. Az eredmények közzlése: írás és prezentáció.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az elméleti háttér ismertetése az előadások során történik meg, melyet interaktív szemináriumok és hallgatói önálló kutatómunka egészít ki. A szemináriumok során az adott témakörrel kapcsolatos megbeszélésre, feladatmegoldásra kerül sor. A csoport dolgozat önálló kutatómunkáról kell készülnön, szemináriumvezetővel egyeztetett témában, a kurzus során tanultakra alapozva.

Értékelés

2 zárthelyi dolgozat 30+30%, órai feladatmegoldás 15%, csoportdolgozat elkészítése 25%.

Kötelező szakirodalom:

Babbie, E. R. (2003): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi, Budapest.

Ajánlott szakirodalom:

Babbie, E. R. (2003): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi, Budapest.

Babbie, Earl R. (2011): The Basics of Social Research, 5th edition. Nelson Education, Toronto.

Babbie, Earl R. (2011): The Practice of Social Research, 14th edition. Cengage Learning, Boston, MA.

Bär, Siegfried (2003): Professzorok és alattvalók. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Bär, Siegfried (2005): A cég. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Mérő László (2003): Új észjárások: a racionális gondolkodás ereje és korlátai. Tercium, Budapest.

Popper, K. R. (1997): A tudományos kutatás logikája. Európa, Budapest.

Sajtos László – Mitev Ariel (2009): SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, Budapest.

Saunders, Mark. – Lewis, Philip – Thornhill, Adrian (2016): *Research Methods for Business Students*. 7th edition.

Pearson, Harlow.

Székelyi Mária – Barna Ildikó (2005): Túlélőkészlet az SPSS-hez. Typotex Kiadó, Budapest.

Taylor B. – Sinha G. – Ghoshal T. (2006): *Research Methodology: A Guide For Researchers In Management And Social Sciences*. Prentice Hall of India, New Delhi.

Heti bontott tematika	
1.	Kutatómunka az üzleti és a tudományos világban. TE*: A hallgatók megismerik a tudományos és az üzleti kutatások alapjait.
2.	Kutatási téma meghatározása. TE. A hallgatók képessé válnak az a kutatási téma meghatározására.
3.	Irodalom-elemzés. TE. A hallgatók elsajátítják a kritikai irodalom-elemzéshez szükséges ismereteket.
4.	Kutatási filozófia és az elmélet kialakításának megközelítései. TE: A hallgatók megismerkednek a kutatási filozófiákkal és megközelítésekkel, képessé válnak a saját kutatásukhoz megfelelő megközelítésmód kiválasztására.
5.	Kutatástervezés. TE: Konceptualizáció, operacionalizáció, kutatási terv készítése.
6.	Kutatási etika. TE: A hallgatók megismerkednek a kutatás során szükséges etikai normákkal, elvárásokkal.
7.	Mintavétel. TE: A hallgatók megismerkednek a mintavétel típusaival és a minta jellemzőivel,
8.	Szekunder adatok használata. TE: A hallgatók megismerkednek a megfigyelés és kísérlet módszereivel.
9.	Megfigyelés és kísérlet TE: A hallgatók megismerkednek az emberierőforrás-fejlesztés stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
10.	Interjúk és fókuszcsoportok. TE: A hallgatók megismerkednek az interjúzás és a fókuszcsoportos kutatás módszereivel.
11.	Kérdőívezés TE: A hallgatók megismerkednek a kérdőívesmódszerrel.
12.	Kvantitatív adatelemzés TE: A hallgatók megismerkednek a kvantitatív adatelemzés módszereivel.
13.	Kvalitatív adatelemzés TE: A hallgatók megismerkednek a kvalitatív adatelemzés módszereivel.
14.	Az eredmények közzlése: írás és prezentáció. TE A hallgatók megismerkednek a tudományos közzlési módok alapvető fajtáival, ezek elvárásaival.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Haladó marketingmenedzsment		Kódja:	GT_MVSL002-17	
		angolul:						
Felelős oktatási egység:				DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet, Marketing Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				Marketing			Kódja:	alapszakon
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	3	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Szakály Zoltán		beosztása:	egyetemi tanár
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Dr. Kiss Marietta		beosztása	adjunktus
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megszerzett marketing ismereteiket üzleti problémák megoldása során alkalmazni tudják. A kurzus az új témák mellett az eddig tanultak elmélyítésére törekszik az előadások segítségével.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
- Az előadásokból, a tantermi diszkusziókból, a tankönyvekből a hallgatók megtanulják, hogy milyen döntésekkel kell a marketingvezetőknek szembe nézniük. - Megismerik azokat az eszközöket, módszereket és gondolkodási kereteket, amelyek segítségükre lesznek abban, hogy e komplex döntéseket hatékonyan hozzák meg.								
Képesség:								
- A kurzus célja a hallgatók analitikus képességeinek elmélyítése. - A hallgató önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes marketingelemzési, -modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló marketingstratégiák kialakítására, marketingdöntések meghozatalára változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.								
Attitűd:								
- A hallgatók tisztában lesznek a marketing szerepével mind a vállalaton belül, mind a társadalomban. A gyakorlatban a marketing ezen értelmezése hozzájárul ahhoz, hogy a hallgatók tudatosabb fogyasztóvá váljanak. - Etikus és tárgyilagos hozzáállás jellemzi a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a marketingtevékenységek során felmerülő társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).								
Autonómia és felelősség:								
- A kurzus végére a hallgatók tisztában lesznek a marketingdöntések komplexitásával és kihívásaival. Tisztában lesznek a hatékony és felelős marketingstratégiák létrehozásának módjaival. - A marketing területén önállóan választják ki és alkalmazzák a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan látnak el elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus témakörei a következők: Bevezetés a marketingmenedzsmentbe; Marketingstratégiák és -tervek kidolgozása; Információgyűjtés és környezetvizsgálat (makro- és mikrokörnyezet); Marketingkutatás és a kereslet előrejelzése; Fogyasztói és szervezeti piacok elemzése; Szegmentáció, célpiacképzés és pozicionálás; Termékpolitika; Márkapolitika; Szolgáltatásmarketing; Árpolitika; Disztribúció; Marketingkommunikáció; Nemzetközi marketingstratégiák; Vevőérték, elégedettség és hűség; A holisztikus marketingszervezet irányítása								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások (az előadás diáit a hallgatók tanulás céljából megkapják), tantermi vita, megbeszélés, otthoni felkészülés a kötelező irodalomból, online gyakorló feladatok. Ajánlott irodalom kiegészítő e-learning tananyagokkal (angol nyelvű e-book, online gyakorlófeladatok és tanulási terv).

Értékelés

A félév végi jegy a következőképpen áll össze: Írásbeli vizsga: 100%

Érdemjegyek:

0–50%	elégtelen (1)
51–62%	elégséges (2)
63–74%	közepes (3)
75–86%	jó (4)
87–100%	jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

KOTLER, P.–KELLER, K. L. (2012): Marketingmenedzsment. Akadémiai Kiadó, Budapest, ISBN: 978-963-05-9251-2

Ajánlott szakirodalom:

KOTLER, P. (1998): Marketing menedzsment: elemzés, tervezés, végrehajtás és ellenőrzés. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, ISBN: 963 16 1534 0

KOTLER, P.–ARMSTONG, G. (2016): Principles of Marketing with MyMarketingLab: Global Edition. 16/E, Pearson, ISBN-10: 1292092599, ISBN-13: 9781292092591

KOTLER, P.–KELLER, K. L.–BRADY, M.–GOODMAN, M.–HANSEN, T. (2009): Marketing Management. First edition, Pearson/Prentice Hall, Harlow, ISBN: 9780273718567

Heti bontott tematika	
1.	Követelmények ismertetése. Bevezetés a marketingmenedzsmentbe. Marketingstratégiák és -tervek kidolgozása TE* A hallgatók megismerik a marketing és a marketingmenedzsment fogalmát, valamint a kapcsolódó alapfogalmakat (szükséglet, igény, kereslet, piac, csere és vevőérték), a vállalat piaci orientációjának szakaszait, a marketingmenedzsment lépéseit, illetve a stratégiai és a marketingtervezést.
2.	Információgyűjtés és környezetvizsgálat (makro- és mikrokörnyezet). Marketingkutatás és a kereslet előrejelzése TE A hallgatók betekintést nyernek a marketinginformációs rendszerbe és annak részeibe (elsősorban a belső nyilvántartásokba és a marketing megfigyelési rendszerbe). Megismerik a marketingkörnyezet két elemét: a makrokörnyezetet (demográfiai, gazdasági, társadalmi-kulturális, természeti, technológiai és politikai-jogi környezetet), illetve a mikrokörnyezetet (hangsúlyozottan a versenytársakat), ez utóbbihoz kapcsolódva a lehetséges versenysztratégiákat. A hallgatók megismerik a marketingkutatás fogalmát, folyamatának lépéseit, a keresletmérés alapfogalmait, a jelenlegi és a várható kereslet becslésének módszereit.
3.	Fogyasztói és szervezeti piacok elemzése. Szegmentáció, célpiacképzés, pozicionálás TE A hallgatók részletes betekintést nyernek a fogyasztói magatartás modelljébe, megismerik annak részeit (a fogyasztói magatartást befolyásoló személyiségjellemzőket, fogyasztói pszichológiát, a vásárlási döntési folyamatot). Emellett megismerkednek a szervezeti beszerzés fogalmával, folyamatával, a szervezeti és fogyasztói piacok különbségeivel, a beszerzési szituációkkal, illetve a beszerzési központ fogalmával. A hallgatók megismerik a szegmentáció alapfogalmait, a fogyasztói és a szervezeti piacok szegmentálásának lehetőségeit, a célpiacképzési stratégiákat, a pozicionálás alapfogalmait és lehetséges stratégiáit.
4.	Termékpolitika. Márkapolitika. Szolgáltatásmarketing TE A hallgatók információt kapnak a termék fogalmáról, kategóriáiról, a termékmix jellemzőiről és elemzési lehetőségeiről. Megismernek néhány speciális termékpolitikai kérdést (csomagolás, címkézés, jótállás és garancia), illetve az új termék fejlesztésének és elfogadásának folyamatát. Részletes betekintést nyernek a termékéletciklus-elméletbe. A hallgatók megismerik a márka fogalmait, a márkázás alapjait, a márkaerő-értékelő modellt, valamint a márkázási stratégia kérdéseit. Betekintést nyernek a szolgáltatásmarketing kérdéseibe (szolgáltatások fogalma, típusai, értékelése, megkülönböztető jellemzői, marketing mixe, minőségének menedzselése).
5.	Árpolitika TE A hallgatók betekintést nyernek az árképzés alapfogalmaiba, az új termékek árképzési lehetőségeibe, az áradaptáció és a termékmix árképzésének kérdéseibe.
6.	Disztribúció TE A hallgatók megismerik az ellátási lánc és a közvetítők fogalmát, valamint a disztribúciós rendszer típusait. Áttekintik az értékesítési csatorna tervezésének kérdéseit és a marketinglogisztikát. Végül a nagykereskedelmi és a kiskereskedelmi tevékenységeket is megismerik.
7.	Marketingkommunikáció TE A hallgatók megismerkednek a kommunikáció modelljével, a marketingkommunikáció fogalmával és eszközeivel, valamint a hatékony marketingkommunikációs folyamat kidolgozásának lépéseivel.
8.	Nemzetközi marketingstratégiák TE A hallgatók megismerik a külpiacra lépéssel kapcsolatos kérdéseket, ennek kapcsán betekintést nyernek a külpiacra lépés motivátoraiba, akadályaiba, a külpiacok értékelésébe, a külpiacra lépés üzemzésébe, a külpiacra lépési módokba, a nemzetközi marketing mixbe, a származási ország hatásába, valamint a nemzetközi stratégiákba.
9.	Vevőérték, elégedettség és hűség TE A hallgatók megismerik az észlelt vevőérték és a vevőelégedettség fogalmát és összetevőit, a vevőjövödelmezőség elemzésének lehetőségeit, a vevőélettartam-érték kiszámításának módját, az ügyfélkapcsolat-menedzsment kérdéseit és ehhez kapcsolódóan a vevői adatbázisok alapjait.
10.	A holisztikus marketingszervezet irányítása. A tanultak áttekintése, ismétlés

	TE A hallgatók betekintést nyernek a marketingosztály lehetséges felépítésébe, más osztályokkal való kapcsolattartási lehetőségeibe. Megismerkednek a vállalatok társadalmi felelősségvállalásával, valamint a marketingterv végrehajtásának ellenőrzési és értékelési lehetőségeivel. Elmélyítik a félév folyamán tanultakat, választ kapnak az esetleges kérdéseikre.
--	---

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:		Haladó pénzügyek				Kódja:	GT_MVSL005-17
	angolul:		Advanced finance					
Felelős oktatási egység:			DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:							Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező		Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató			neve:		Dr. Tarnóczy Tibor		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:				beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
- megismerjék a beruházási döntéshozatal alapvető kérdéseit, a beruházásokat megalapozó különböző gazdaságossági számításokat, valamint azok sajátosságait és alkalmazási lehetőségeit; - képessé váljanak a beruházások gazdaságossági és kockázati elemzésére; - megismerjék a forgóeszköz-gazdálkodás alapvető kérdéseit, valamint a forgótőke-menedzsment részterületeit, illetve az azokhoz kapcsolódó modelleket; - képessé váljanak a forgótőke vállalati menedzselésére.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Érti a szervezetek működése során felmerülő problémák és új jelenségek megoldási módozatait, illetve a kritikus feldolgozására irányuló módszereket.
- Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciók ellátására, összetett gazdálkodási folyamatok tervezésére, irányítására, az erőforrásokkal történő gazdálkodásra. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére.

Autonómia és felelősség:

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.
- Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus célja, hogy a hallgató megismerkedjen a hosszú és a rövid távú vállalati pénzügyi döntéshozatal alapvető kérdéseivel, amelyek közé tartozik a beruházásokkal kapcsolatos döntéshozatal megalapozása, a döntési alternatívák értékelésének képessége, a beruházási kockázatok elemzése. valamint a fogóeszköz-gazdálkodáshoz kapcsolódó döntések megalapozása, a forgótőke-menedzsment részterületeinek a megismerése.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében a hallgatók vállalati problémák megoldási lehetőségeivel ismerkednek meg.

Értékelés

A hallgatók szóbeli vizsgát tesznek.

Kötelező szakirodalom:

Bélyácz Iván: Befektetési döntések megalapozása, Aula Kiadó, Budapest, 2009.

Bélyácz Iván: Stratégiai beruházások és reálopciók. Aula Kiadó, Budapest, 2011.

Ajánlott szakirodalom:

Götze, U.-Northcott, D.-Schuster, P.: Investment Appraisal: Methods and Models. Springer-Verlag,2008.

Preve, L.A.- Sarria-Allende, V.: Working Capital Management. Oxford University Press, 2010.

Sagner, J.: Essentials of Working Capital Management. John Wiley & Sons, Inc., 2011.

Smit, H.T.J.-Trigeorgis, L.: Strategic Investment: Real Options and Games. Princeton University Press, 2004.

Schwarz, E.S.- Trigeorgis, L.: Real Options and Investment under Uncertainty: Classical Readings and Recent Contributions. MIT Press, 2001.

Heti bontott tematika	
Hét	Téma / Képesség
11.	A beruházási döntéshozatal alapvető kérdései. A stratégiai gondolkodás szerepe a beruházási döntésekben.
	A hallgató képes lesz a beruházás-gazdaságossági számítások pontosabb értelmezésére.
12.	Egymást kölcsönösen kizáró projektek tőke-költségvetési elemzése.
	A hallgató képes lesz a beruházás-gazdaságossági számítások pontosabb használatára.
13.	A beruházás-gazdaságossági számítások speciális esetei.
	A hallgató képes lesz a beruházás-gazdaságossági számítások speciális problémáinak jobb értelmezésére.
14.	Beruházások finanszírozása.
	A hallgató megismerkedik a beruházások finanszírozási lehetőségeivel és képes lesz a beruházás-gazdaságossági számítások speciális esetei használatára.
15.	A beruházások kockázati elemzése.
	A hallgató megismerkedik a beruházások kockázatkezelési lehetőségeivel.
16.	Portfólió modellek a tőke-költségvetési döntésekben.
	A hallgató megismerkedik a beruházások kockázatkezelésének speciális kérdéseivel, és képes lesz a beruházási kockázatok meghatározására és kezelésére.
17.	A reálopciók szerepe a beruházási döntésekben
	A hallgató megismerkedik a reálopcióknak a beruházási döntésekben történő alkalmazási lehetőségeivel.
18.	Forgóeszköz-gazdálkodás alapvető kérdései. A forgótőke-politika.
	A hallgató megismerkedik a forgóeszköz-gazdálkodás alapvető kérdéseivel.
19.	Forgótőke menedzsment főbb kérdései.
	A hallgató megismeri a forgótőke-menedzsment főbb kérdéseit.
20.	A vállalati készletgazdálkodás főbb kérdései.
	A hallgató megismerkedik a készlet-menedzsment pénzügyi vonatkozásaival, és képes lesz a forgótőke-menedzsment alapvető kérdéseinek a kezelésére.
21.	Optimális vállalati pénzgazdálkodás.
	A hallgató megismerkedik a vállalati pénzgazdálkodás főbb kérdéseivel és azok kezelési lehetőségeivel.
22.	Követelés és kötelezettség menedzsment.
	A hallgató megismerkedik a vállalati követelés- és kötelezettség-menedzsment. főbb kérdéseivel és azok kezelési lehetőségeivel.
23.	A forgótőke tervezése.
	A hallgató képes lesz a forgótőke-tervezés jobb megértésére.
24.	A hosszú és a rövid távú pénzügyi döntések összehangolása.
	A hallgató képes lesz a hosszú és rövid távú pénzügyi menedzsment közötti összhang jobb megértésére, és valamint pénzgazdálkodáshoz és a követelés-menedzsmenthez kapcsolódó problémák jobb megoldására.

A tantárgy neve:		magyarul:		Vezetői közgazdaságtan		Kódja:	GT_MVSL018-17	
		angolul:		Managerial economics				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Közgazdaságtan Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Kapás Judit		beosztása:	egyetemi tanár
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Dr- Kovács István		beosztása:	adjunktus
A kurzus célja								
az, hogy megismertesse a hallgatókkal az üzleti döntéshozatalhoz szükséges közgazdasági ismereteket és módszereket, s így képessé tegye a hallgatókat a költségekkel, árakkal, a profittal és a versenysztratégiákkal kapcsolatos jobb üzleti döntések meghozatalára. A kurzus további célja az analitikus képességek fejlesztése annak érdekében, hogy a hallgatók azonosítani tudjanak különböző döntési helyzeteket. A kurzus az elmélet mellett gyakorlati alkalmazásokkal is foglalkozik.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.								
Képesség:								
Képes sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel speciális szakmai problémákat azonosítani, továbbá feltárni és megfogalmazni az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati háttérrel.								
Attitűd:								
Hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.								
Autonómia és felelősség:								
Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus piaci kereslet elemzése után a vállalat elemzésével foglalkozik, nevezetesen a termeléselméletével és a vállalatelmélettel. Ezt követően az iparági szervezetek területére összpontosítunk: kompetitív iparág, monopolisztikus verseny, ársziskrimináció és egyéb monopolista árazási módok. Részletesen tárgyaljuk az oligopolpiac sajátosságait, majd ezt összekapcsoljuk a játékelméleti magyarázatokkal. Végül a stratégiai kérdések modellezésére kerül sor.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás és szemináriumi foglalkozás, feladatmegoldás								

Értékelés

A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:

0 - 50% – elégtelen

50%+1 pont - 63% – elégséges

64% - 75% – közepes

76% - 86% – jó

87% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Varian, Hal R.: Mikroökonómia középokon. KJK Kerszöv, Budapest, 2001.

Berde, Éva (szerk.): Mikroökonómiai és piacelméleti példatár. TOKK, Budapest, 2009.

Baye, Michael: Managerial Economics and Business Strategy. Seventh Edition. Boston: McGraw-Hill Irwin, 2010.

Ajánlott szakirodalom:

Carlton, D. W. – Perloff, J. M.: Modern piacelmélet. Budapest: Panem. 2003. 19-20. fejezetek

Jack Hirschleifer, Amihai Glazer, David Hirschleifer (2009): Mikroökonómia - Árelmélet és alkalmazásai - Döntések, piacok és információk. Osiris Kiadó, 2009

Heti bontott tematika	
1.	A piaci kereslet elemzése
	TE: Keresleti függvény tolódásai, rugalmassági mutatók
	Termeléselmélet
	TE: Költségek, termelési függvény, méretgazdaságosság
	Vállalatelmélet
	TE: Tranzakciós költségek, eszközspecifikusság, ügynök-megbízó probléma, csoporttermelés, „hold-up” probléma, a vállalat tudás alapú elméletei
	Az iparág elemzése
2.	TE: Piaci szerkezet és koncentráció, belépés a piacra, vertikális és horizontális integráció
	Kompetitív iparág elemzése
	TE: Profitmaximalizálás, veszteségminimalizálás, rövid és hosszú távú alkalmazkodások
	Kompetitív iparág és a monopólium összevetése
	TE: Monopólium profitmaximalizálása, jóléti hatások, holtteher-veszteség
	Monopolisztikusan versenyző iparág jellemzése
	TE: Termékdifferenciálás, profitmaximalizási egyensúly rövid és hosszú távon, reklámozás
3.	Piaci erővel rendelkező vállalatok árstratégiái I.
	TE: Árdiszkrimináció
	Piaci erővel rendelkező vállalatok árstratégiái II.
	TE: Kétrészes árképzés, árukapcsolás, egyéb árképzési módok
	Oligopolpiacok I.
	TE: Cournot, Stackelberg modellek
	Oligopolpiacok II.
4.	TE: Bertrand modell, árvezérlés modellje
	A vállalatok stratégiai viselkedése oligopolpiacokon: játékelméleti elemzés I.
	TE: Játékok normál formája, domináns stratégia, Nash-egyensúly
	A vállalatok stratégiai viselkedése oligopolpiacokon: játékelméleti elemzés II.
	TE: Kooperatív magatartás (kartellezés), nemkooperatív stratégiai viselkedés
	Üzleti stratégia
	TE: belépés megakadályozása, tanulási hatás, ragadozó árképzés, első belépő előnye, hálózati externáliák, bezárulási hatás

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Munkajog		Kódja:	GT_MVSL019-17	
		angolul:		Labor Law				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		V	3	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Törő Emese		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerkedjenek a versenyszférában létesíthető foglalkoztatási jogviszonyok fajtáival és tartalmi sajátosságaival, különös tekintettel az individuális munkajog jellemzőire. A tipikus munkaviszony jellemzői mellett a hallgatók betekintést nyernek az atipikus munkaviszonyok speciális jogi szabályozásába is.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A hallgató olyan alapvető munkajogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző foglalkoztatási jogviszonyok alapvető sajátosságai között. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A versenyszféra foglalkoztatási jogviszonyainak rendszere, foglalkoztatási formák elhatárolási szempontjai. 2. A munkaviszony tipikus szabályai. 3. Az atipikus munkaviszony formái és jelentőségük.								
Képesség:								
Legyen tisztában a különböző foglalkoztatási formákra jellemző speciális sajátosságokkal, ismerje azok tartalmi sajátosságait.								
Tudja elhelyezni a munkavégzési formák között a tanult jogviszonyokat, ismerje az elhatárolási szempontjaikat.								
Legyen képes az adott foglalkoztatási jogviszony – elsősorban a munkaviszony - esetén a létesítésére, a tartalmi sajátosságaira és a megszüntetésére vonatkozó alapvető szabályok felismerésére, illetve meghatározására.								
Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. munkába lépése esetén a létesítendő foglalkoztatási jogviszony tekintetében a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.								
Attitűd:								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő munkajogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a gazdasági szféra foglalkoztatási jogviszonyainak típusait, a munkája során felmerülő alapvető jogintézményeket (munkaszerződés, tanulmányi szerződés, versenytilalmi megállapodás kötése, munkaviszony módosítása, megszüntetése esetén) magabiztosan és szakmailag megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.								
Autonómia és felelősség:								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a munkajog intézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten jogilag megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt a foglalkoztatási jogviszony formáit érintő kérdésekben.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A munkajog rendszere, tagozódása. A munkavégzésre irányuló jogviszonyok fajtái és rendszere a verseny- és közszférában. Az egyéni és a társas vállalkozás keretében végzett munka jogi sajátosságai. A munkaviszony létesítése, alanyi köre. A munkaszerződés tartalmi elemei. A munkáltató és munkavállaló jogai és kötelezettségei. A munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás lehetőségei (átirányítás, kiküldetés, kirendelés). A munkaidő szabályozása. A pihenőidő fajtái és jellemzői. A munka díjazásának szabályai. A cafetéria munka- és adójogi szabályai. A munkajogi kártérítési felelősség. A munkaviszony megszűnése és megszüntetése. Atipikus munkaviszonyok.								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

előadás, igény szerint konzultáció, joggyakorlat megismerése jogesetek bemutatásán keresztül

Értékelés

Írásbeli kollokvium, melynek értékelése ötfokozatú.

2-es (elégséges) érdemjegy megszerzése a maximálisan elérhető pontok 50 %-ától.

Kötelező szakirodalom:

Károlyi-Prugberger-Törő: Munkajog és társadalombiztosítás, 2017. Bíbor Kiadó, Miskolc.

Ajánlott szakirodalom:

Prugberger-Nádas: Európai és magyar összehasonlító munka-és közszolgálati jog.

Prugberger Tamás: Magyar munkajogi reform európai kitekintéssel. Novotni Kiadó, Miskolc, 2013.

bontott tematika	
1-5 óra	A munkajog rendszere, tagozódása: kollektív és az individuális munkajog rendszere. A munkavégzésre irányuló jogviszonyok fajtái: A foglalkoztatási viszonyok a versenyszférában. A munkaviszony és a polgári jogi jogviszony elhatárolási szempontjai. Egyéni vállalkozó és társas vállalkozó munkavégzése. A munkaviszony létesítése, alanyi köre: A munkáltató és a munkavállaló személye. A munkaszerződés alaki és tartami követelménye. A munkáltató és munkavállaló jogai és kötelezettségei: A munkaviszony tartami sajátosságai, a feleket megillető jogok és terhelő kötelezettségek rendszere a munkajogi alapelvek és a tételes szabályozás alapján. A munkaidő szabályozása: A munkaidővel kapcsolatos alapfogalmak. A teljes munkaidő, a munkaidő beosztás szabályai. A rendkívüli munkavégzés elrendelése és díjazása. A pihenőidő fajtái és jellemzői: A munkaközi szünet, a napi pihenőidő, a heti pihenőidő és a szabadság kiadásának jogszerűségi kritériumai. TE: Ismeri a munkajog rendszerszintű tagozódását, az egyéni és a kollektív munkajog szabályozási körét a versenyszféra és a közszféra tekintetében. Ismeri a köz- és versenyszférában létesíthető munkavégzési jogviszonyok fajtáit, elhatárolási szempontjait. Ismeri, hogy ki és milyen feltételekkel létesíthet munkaviszonyt, s a munkaszerződésnek milyen szükségképpeni, kötelező és lehetséges tartalmi elemei vannak. Részletes ismeretekkel bír a napi, heti munkaidő mértékéről és beosztásáról, az általános, egyenlőtlen, rugalmas, kötetlen és osztott napi munkaidőről, valamint a munkaidőkeret alkalmazásának céljáról.
6-10 óra	A munka díjazásának szabályai: A munkabér fajtái (időbér, teljesítménybér, kombinált bér) és elemei. Az alapbér és a bérpótlékok szabályai, a nem rendszeres juttatások fajtái. A cafetéria munka- és adójogi szabályai: A béren kívüli juttatások rendszere, a cafetéria alkalmazási feltételei, elemei. Az adómentes, a kedvezményes és általános adózású juttatások köre, a rekreációs keret. A munkaviszony megszűnése és megszüntetése: A munkaviszony automatikus megszűnésének esetei. A felek jognyilatkozata általi megszüntetési formák: közös megegyezés, felmondás, azonnali hatályú felmondás jogszerűségi kritériumai. Atipikus munkaviszonyok formái: A vezető állású alkalmazottak köre és jogállása, a határozott idejű munkaviszony, távmunka, bedolgozói jogviszony, egyszerűsített foglalkoztatás, munkavégzés behívás alapján, munkakör megosztása, több munkáltató által létesített munkaviszony sajátosságai. TE: Ismeri a munkabér megállapításának lehetőségeit és szabályait, a munkabér részeként kifizetésre kerülő eseti juttatások formáit (jutalom, jutalék, prémium). Ismeri a felmondási jog feltételeit, okait, a felmondási idő, felmentési idő és végkielégítés alkalmazásának szabályait, az indoklás nélküli és a szankciós azonnali hatályú felmondás gyakorlásának jogszerűségi kritériumait. Ismeri az atipikus munkaviszony fogalmát, formáit és speciális szabályait.

Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:

0 - 50% – elégtelen

50%+1 pont - 62% – elégséges

63% - 74% – közepes

75% - 86% – jó

87% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Bara Z. – Szabó K. (2007): Összehasonlító közgazdaságtan. Gazdasági rendszerek, országok, intézmények. Budapest: Aula Kiadó. (A kijelölt fejezetek).

Benczes I. – Kutasi G. (2010): Költségvetési pénzügyek. Budapest: Akadémiai Kiadó.

Stiglitz, J. E. (2000): A kormányzati szektor gazdaságtana. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest.

Szabó K. (2007): Összehasonlító közgazdaságtan. Budapest: Aula Kiadó. (A kijelölt fejezet).

Williamson, S. D. (2009): Makroökonómia. Osiris, Budapest. (A kijelölt fejezetek)

Ajánlott szakirodalom:

Bergh, A. (2014): What Are the Policy Lessons from Sweden? New Political Economy, forthcoming. [link](#)

Henning, C. R. – Kessler, M. (2012): Fiscal Federalism: US History for Architects of Europe's Fiscal Union. Breugel Essay and Lecture series, January. [link](#)

Jonung, L. – Drea, E. (2010): It Can't Happen, It's a Bad Idea, It Won't Last: U.S. Economists on the EMU and the Euro, 1989-2002. Econ Journal Watch, 7(1), 4-52. [link](#)

Kornai J. (2004): Mit tanulhatnak a posztoszocialista átalakulás útjára lépő országok az átmenet eddigi tapasztalataiból? Közgazdasági Szemle, 51(10), 899-923.

Mody, A. (2013): A Schuman Compact for the Euro Area. Breugel Essay and Lecture Series, November [link](#)

Paldam, M. (2003): Economic Freedom and the Success of the Asian Tigers: An Essay on Controversy. European Journal of Political Economy, 19(3), 453–477.

Veress J. (szerk.) (2009): Gazdaságpolitika a globalizált világban. Budapest: Typotex. (a kijelölt fejezetek)

Háttéranyag a 2. és 3. előadásblokkhoz:

Berg, A. (2008): A Race to the Bottom for the Welfare States? In: Bergh, A. – Höijer, R. (eds.): Institutional Competition. Cheltenham: Edward Elgar. 182-201.

Curzon-Price, V. (2008): Fiscal Competition and the Optimization of Tax Revenues for Higher Growth. In: Bergh, A. – Höijer, R. (eds.): Institutional Competition. Cheltenham: Edward Elgar. 154-181.

De Grauwe, P. (2013): The Political Economy of the Euro. Annual Review of Political Science, 16, 153-170.

Djankov, S. – Glaeser, E. – La Porta, R. – Lopez-de-Silanes, F. – Shleifer, A. (2003): The New Comparative Economics. Journal of Comparative Economics, 31(4). 595-619.

Höijer, R. (2008): Tax Competition and Tax Cartels. In: Bergh, A. – Höijer, R. (eds.): Institutional Competition. Cheltenham: Edward Elgar. 129-154.

Selgin, G. (2012): Incredible commitments: Why the EMU Is Destroying Both Europe and Itself. Cato Journal, 33(1), 143-154.

Vaubel, R. (2004): The Future of The Euro: A Public Choice Approach. Cato Journal, 24(1–2), 151-161.

Heti bontott tematika	
25.	Bevezetés; az állami szerepvállalás indokai I
	TE*: A jóléti közgazdaságtan szemléletmódja, piaci kudarok
	Az állami szerepvállalás indokai II
	TE: A közösségi választások szemléletmódja: kormányzati kudarok
	Pénz, bankrendszer és a monetáris politika alapkérdései
	TE: A dinamikus inkonzisztencia és jelentősége, a Friedman-szabály, a Diamond és Dybvig bankroham-modellje
	A fiskális politika szerepe
	TE: A költségvetési deficit különböző kiszámítási módjai, az államadósság fenntarthatósága
26.	Az összehasonlító közgazdaságtan nézőpontja
	TE: Az állami beavatkozás alapkérdése mint a magán és állami kifizetési kockázat közötti átváltás
	A piacgazdaság intézményrendszere
	TE: Az intézmények jelentősége, típusai a nyugati világ fejlődésében alapvető szerepet játszó intézményi innovációk
27.	Kína
	TE: A kínai szocializmus átalakulása, a 80-es évek reformjai, tények a kínai gazdasági növekedésről
	Az euró politikai gazdaságtana
	TE: Az euró „ortodox” és „keynesi” kritikájának érvei
	Fiskális föderalizmus, adóverseny és jóléti állam
	TE: Az adóverseny káros vagy hasznos voltára vonatkozó érvek áttekintése

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:		Haladó szervezelmélet és szervezeti magatartás				Kódja:	GT_MVSL006-17
	angolul:		Advanced Organizational Theory and Organizational Behaviour					
Felelős oktatási egység:				DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:							Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Gyakorlati jegy	5	MAGYAR
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Ujhelyi Mária		beosztása:	egyetemi docens, tanszékvezető
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Barizsné Dr. Hadházi Edit		beosztása:	egyetemi adjunktus
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
a szervezelmélet és szervezeti magatartástudomány területén az alapképzésben elsajátított ismereteiket továbbfejlesszék, megismerjék a tudományterület aktuális kutatási eredményeit, tanulmányozzák a vezetés és szervezés szempontjából kiemelt jelentőségű témaköröket. A gyakorlatok keretében lehetőségük legyen önismeretszerzésre, problémamegoldó képességük, kreativitásuk fejlesztésére, egyéni és szervezeti tanulásra. Megszerzett tudásuk birtokában képesek lesznek vezetni, menedzselni a versenyszektor és a közszféra szervezeteit, vagy szervezeti egységeit.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Ismerik a szervezetelméleteket, a szervezetek jellemzőit, a magatartástudomány fogalmait.
- Megértik az emberek sokszínűségéből adódó előnyöket és nehézségeket és azt, hogy a különböző egyéni jellemzők és csoport dinamikai jelenségek hogyan hatnak a szervezet teljesítményére.
- Értik a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését.
- Birtokában vannak a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás módszereinek, ismerik azok korlátait is.
- Ismerik a vezetés- és szervezéstudomány és gyakorlat korszerű irányzatait és eredményeit.

Képesség:

- Képesek a szervezeteken belül előforduló szituációk elemzésére, csoportdinamikai jelenségek felismerésére, saját és mások magatartása mögött meghúzódó tényezők értelmezésére.
- Képesek önálló következtetéseket levonni, eredeti megoldási módokat megfogalmazni, döntéseket hozni, képesek igényes elemzési feladatokat ellátni.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képesek lesznek a szervezetek vezetésére.
- Képesek a vezetés-szervezés tudományágában a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére.
- Képesek tudásuk, képességeik és készségeik folyamatos, életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

Kritikusan viszonyulnak saját munkájukhoz.

Nyitottak mások magatartásának megértésére, aktív magatartást tanúsítanak a szervezeti problémák kezelésében. Nyitottak és befogadóak a magatartástudomány és gyakorlat új eredményei iránt.

Kulturált, etikus és empátikus hozzáállás jellemzi őket.

Elkötelezettek a szakmájuk iránt, ismerik és vállalják annak alapvető értékeit és normáit, törekednek azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére.

Szakmai munkájuk során törekednek tudásuk gyarapítására, a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja őket.

Autonómia és felelősség:

A szervezetek menedzselésével, vezetésével kapcsolatos kérdésekben önálló elemzésre, véleményalkotásra és problémamegoldásra képesek.

Gyakorlatszerzést követően önállóan létesítenek, szerveznek és vezetnek különböző profilú és méretű szervezeteket.

Önállóan és felelősséggel tervezik és szervezik saját és beosztottaik szakmai és általános fejlődését.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus áttekinti a szervezetek alapvető jellemzőit, típusait, a szervezetelméletek különböző irányzatait. Az angolszász szakirodalomban megjelenő sztenderd szervezeti magatartás témakörök (képességek, személyiség, értékek, attitűd, érzelmek, észlelés, döntéshozatal, motiváció, csoportok és teamek, hatalom, szervezeti politika, vezetés, konfliktusok kezelése, tárgyalás, szervezeti struktúrák, szervezeti kultúra) áttekintése során azok szervezeti teljesítményre gyakorolt hatása, illetve az ezzel kapcsolatos legújabb kutatási eredmények kerülnek bemutatásra.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás, esettanulmány elemzés, szerepjátékok, csoportos problémamegoldó feladatok.

Értékelés

Írásbeli vizsga, vállalati esettanulmány feldolgozás és órai aktivitás figyelembevételével.

Kötelező szakirodalom:

Kispál-Vitai Zsuzsanna (2013): *Szervezeti viselkedés* Pearson Education Limited, Harlow, England

Robbins, Stephen P. – Judge, Timothy A. (2013): *Organizational Behavior*, fifteenth edition Pearson Prentice Hall

Burnes, Bernard (2009): *Managing Change* Fifth Edition, Pearson Education Limited, Essex

Mullins, Laurie J. (2010): *Management and Organizational Behaviour* ninth edition Financial Times Prentics Hall Pearson Harlow England.

Ajánlott szakirodalom:

Dobák Miklós – Antal Zsuzsanna (2013): *Vezetés és szervezés. Szervezetek kialakítása és működtetése*. Akadémiai Kiadó, Budapest

Yukl, Gary (2010): *Leadership in Organizations*, seventh edition, Pearson Education Inc. Upper Sadle River, New Jersey

Tudományos folyóiratok tanulmányozása.

Konzultációkra bontott tematika	
1.	Bevezetés, formális és informális szervezetek, szervezetelméletek. Szervezeti magatartás, értékek, attitűdök, érzelmek a szervezetben. Személyiség, tanulás észlelés döntéshozatal. TE* Megérti a kurzus célját, jelentőségét, ismeri és érti a szervezet fogalmát, felismeri a formális és informális szervezetet. Ismeri, érti és kritikusan elemezni képes a szervezetelmélet különböző irányzatait. Ismeri a szervezeti magatartás, mint tudományterület fogalmát, elemzési módszereit, az értékek, hiedelmek, attitűdök és érzelmek fogalmát, szervezeten belüli jelentőségüket. Ismeri a személyiség fogalmát, legfontosabb modelljeit, a tanulás fogalmát, legfontosabb modelljeit, s mindezek gyakorlati jelentőségét.
2.	Motiváció elméletek, gyakorlati alkalmazásuk. Csoportok viselkedésének alapjai. Teamek. TE Ismeri és érti a motiváció fogalmát, jelentőségét, a motiváció különböző elméleteit és gyakorlati alkalmazási lehetőségeit. Tisztában van a csoportok legfontosabb jellemzőivel, a csoportdinamikai jelenségekkel, felismeri saját szerepét a csoportokban, képes kritikusan értékelni a csoport működését. Ismeri és érti a csoportok és teamek közötti különbségeket, felismeri a team típusokat, képes eredményesen közreműködni a teamek munkájában.
3.	Vezetés funkciói, elméletei. Hatalom és befolyás, szervezeti politika. TE Ismeri a vezetés fogalmát, elméleteit, képes felismerni az eltérő vezetési stílusokat, képes kritikusan elemezni azokat. Ismeri és érti a hatalom fogalmát, alapját, forrásait, felismeri a hatalmi taktikákat, tisztában van azok eredményességével. Érti a szervezeti politika fogalmát, hatását, a politikai magatartást befolyásoló tényezőket.
4.	Konfliktus és tárgyalás. Szervezeti struktúra. Szervezeti kultúra. TE Ismeri és érti a konfliktuskezelés és tárgyalás folyamatát, képes alkalmazni a különböző magatartásformákat, tárgyalási stratégiákat. Ismeri és érti a struktúra kialakítását befolyásoló tényezőket, a strukturális jellemzőket. Képes felismerni, elemezni és értékelni a különböző struktúra típusokat. Tisztában van az aktuális struktúraalakítási tendenciákkal. Ismeri és érti a kultúra fogalmát, szintjeit, megjelenési formáit, modelljeit, képes azokat konkrét szervezet esetén felismerni, értékelni, elemezni.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Termelés- és folyamatmenedzsment		Kódja:	GT_MVSL007-17	
		angolul:		Production and process management				
Felelős oktatási egység:				Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. habil Oláh Judit		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a hatékony termelési és folyamatmenedzsmentet, képesek legyenek a folyamatok elemzésére, megismerkedjenek a beszerzés, elosztás, raktárkészlet optimalizálás, módszereivel, az értékesítés tervezésével, az erőforrások tervezésével, a lean rendszerrel, a termelés ütemezésével vállalkozás sikerességének érdekében.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Érti a szervezetek működése során felmerülő problémák és új jelenségek megoldási módozatait, illetve a kritikus feldolgozására irányuló módszereket.
- Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót képes ellátni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni.
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.

Autonómia és felelősség:

- Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.
- Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.
- Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A tárgy célja bemutatni a termelési folyamatok alaptulajdonságait, valamint a termelési feladatok tervezéséhez és azok hatékony végrehajtásához szükséges alapvető módszereket. A tárgy a termelő- és szolgáltató-rendszerek törvényszerűségeit egyaránt vizsgálja. A tananyag tárgyalásakor az elméleti alapok áttekintése mellett a gyakorlati alkalmazást példák és esettanulmányok segítségével tárgyaljuk.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Esettanulmányokon, gyakorlati példákon keresztül az elméleti tudás elmélyítése, kiegészítése. Külső vendégelőadók révén a jelenlegi vállalati problémák, tendenciák, megoldások bemutatása.

Értékelés

Az előadást rendszeresen látogatók (2/3) megajánlott jegyet kaphatnak a félév végén, a gyakorlati jegy és a szorgalmi időszakban megírt dolgozat alapján. A vizsgaidőszakban javítási és pótlási lehetőség írásbeli formában történik.

Kötelező szakirodalom:

Az előadásról készített digitális tananyag (PowerPoint)

Bodnár V.(Szerk.) - Vida G. (Szerk.): Folyamatmenedzsment a gyakorlatban 2. ISBN 978-963-9659-21-6, 2008

Chikán A. - Demeter K.: Az értékteremtő folyamatok menedzsmentje AULA KIADÓ KFT ISBN: 9789639585218, 2006

Kozma T.-Pónusz M. (2016): Ellátásilánc-menedzsment elmélete és gyakorlata-alapok, Károly Róbert Kutató-Oktató Közhasznú Nonprofit Kft. ISBN:[978-963-941-94-6](#)

Ajánlott szakirodalom:

Russell, R. S., B. W. Taylor: Operations Management, 7th Edition, Wiley & Sons, INC., ISBN: 978-0-470-64623-6, 2011

Wisner J. D.: Principles of Supply Chain Management. Cengage Learning. ISBN: 978-1-285-42831-4, 2016

Heti bontott tematika	
1.	Értékteremtő folyamatok menedzsmentje TE*
2.	Ellátási lánc stratégia és tervezés, kiszervezés TE
3.	Globális beszerzés és értékesítés TE
4.	Projektmenedzsment alapok TE
5.	Raktárkészlet menedzsment TE
6.	Készletgazdálkodás menedzsment TE
7.	Aggregált tervezés és értékesítés TE
8.	Erőforrás tervező rendszerek 1. TE
9.	Erőforrás tervező rendszerek 2. TE
10.	Lean menedzsment 1. TE
11.	Lean menedzsment 2. TE
12.	Just in Time TE
13.	Szolgáltatások tervezése TE
14.	Telephelyválasztás, klaszterek TE

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Integrált információs rendszerek irányítása				Kódja:	GT_MVSL010-17	
	angolul:	ERP System Management						
Felelős oktatási egység:		Alkalmazott Informatika és Logisztika Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Herdon Miklós			beosztása:	egyetemi tanár	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Takács Viktor László Dr. Füzesi István			beosztása	tanársegéd adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A tárgy általános célja megismertetni a hallgatókkal a korszerű vállalatirányítás információs rendszereinek szerepét és feladatait. Ennek keretében a hallgatók megismerkednek az információs rendszerek alapvető típusaival, az integrált vállalatirányítási rendszerek funkcionális alrendszereivel és a modulok kapcsolataival.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
- Ismeri a vállalati folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközöket. - Ismeri a gazdasági szervezetek felépítését és működését. - Birtokában van a szakterület legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma-megoldási módszereinek.								
Képesség:								
- Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával képes a feladatának ellátásához szükséges tényeket, adatokat összegyűjteni, rendszerezni, egyszerűbb oksági összefüggéseket feltár és következtetéseket von le, javaslatokat fogalmaz meg a szervezet rutin folyamataiban. - Egyszerűbb gazdasági folyamatokat, eljárásokat megtervez, megszervez, végrehajt. - Képes egyszerű gazdaságossági számítások, költségkalkulációk elvégzésre. - Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események következményeinek megértésére, alapvető gazdasági mutatók kiszámítására és azokból következtetések levonására.								
Attitűd:								
- Kritikusan szemléli saját munkáját. - Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt, betartja a vonatkozó szakmai, jogi és etikai szabályokat, normákat. - Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére.								
Autonómia és felelősség:								
- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért. - Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe. - Fel tudja mérni, hogy képes-e egy rá bízott feladatot elvégezni.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Információ és rendszerelmélet Adat-, információ modellezés Üzleti folyamatok modellezése								

Információs rendszerek
Információs rendszerek típusai
Integrált vállalati információs rendszerek
Vezetői információs rendszerek
Üzleti intelligencia
Információs rendszerek értékelése, kiválasztása
Információs rendszerek implementálása.
Infrastruktúra menedzsment (Információs erőforrás menedzsment)
Információs rendszerek működtetése

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az oktatás elméleti előadásokból és gyakorlati órából áll. Az elméleti tananyag elsajátításához az előadáson elhangzottak, a prezentációk és jegyzetek, könyvek állnak a hallgatók rendelkezésére. A gyakorlati foglalkozások egy ERP rendszer és vezetői információs rendszer alkalmazásával folynak.

Értékelés

Egy elméleti teszt és 2 gyakorlati feladat elkészítése. Az előadásokon való részvétel ajánlott, mivel a gyakorlat az előadásokra épül. A félév gyakorlati jeggyel zárul. A számonkérésből 30 pont megszerzése az aláírás feltétele. A félév végén a hallgatóknak gyakorlati jegyet kell szerezniük, mely a következők alapján kerül kialakításra: két elméleti teszt az előadások anyagából (50 pont); két gyakorlati feladat (25-25 pont). Ponthatárok: 1:0-60; 2:61-70; 3:71-80; 4:81-90; 5:90-100.

Kötelező szakirodalom:

Herdon Miklós, Rózsa Tünde: Információs rendszerek az agrárgazdaságban Budapest: Szaktudás Kiadó Ház, 2011. 244 p.
Hetyei József (2004): ERP rendszerek Magyarországon a 21. században. ComputerBooks Kiadó, Budapest. ISBN 963-618-246-9
Gábor András (1997): Információ-menedzsment. Aula Kiadó, Budapest. ISBN 963 9078 42 5
Dobai Péter.

Ajánlott szakirodalom:

Efraim Turban, Dorothy Leidner, James Wetherbe, Ephraim Mclean (2008): Information Technology For Management, 6Th Ed(WITH CD). Wiley India Pvt. Ltd
Herdon M., Füzesi I., Rózsa T. (2005): Vezetői információs rendszerek. Egyetemi elektronikus jegyzet Gazdasági agrármérnök hallgatók számára. (Lektorálta: Salga Péter) Debreceni Egyetem, ATC AVK, Gazdasági- és Agrárinformatikai Tanszék, 1-125 p.
Jánosa András (2010): Üzleti intelligencia alkalmazások. Computer Books Kiadó. Budapest
Sántáné, Biró, Gábor, Kő, Lovrics (2008): Döntéstámogató rendszerek, Szerkesztette: Sántáné- Tóth Edit. Panem Kiadó, Budapest. ISBN 978-9-635454-82-2

Heti bontott tematika	
5.	Információ és rendszerelmélet
	TE* Excel, adat, adatbázis
6.	Adat-, információ modellezés
	TE Adatmodellezés - adatbázis kezelés
7.	Üzleti folyamatok modellezése
	Üzleti folyamatok modellezése - ARIS
8.	Információs rendszerek
	TE ARIS - feladatkészítés
9.	Információs rendszerek típusai
	TE Információs rendszer készítés - Access-el
10.	Integrált vállalati információs rendszerek
	TE 1. SAP, Partner felépítése, kezelése
11.	Vezetői információs rendszerek
	TE Excel, Pivot
12.	Üzleti intelligencia
	TE Multidimenzionális adatbázis modellezés
13.	Információs rendszerek értékelése, kiválasztása
	TE Információs rendszerek értékelése, kiválasztása
14.	Információs rendszerek implementálása.
	TE Információs rendszerek implementálása
15.	Infrastruktúra menedzsment (Információs erőforrás menedzsment)
	TE Információs erőforrás menedzsment
16.	Információs rendszerek működtetése
	TE Demonstrációk, feladatok bemutatás

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Haladó stratégiai menedzsment						Kódja:	GT_MVSL011-17
		angolul:	Advance Strategic Management							
Felelős oktatási egység:			DE GTK Gazdálkodástudományi Intézet, Vállalatgazdaságtani Tanszék							
Kötelező előtanulmány neve:			-						Kódja:	-
Típus		Heti óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat		Labor				
Nappali		Heti		Heti		Heti		V	5	magyar
Levelező	+		10		10					
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Prof. Dr. Nábrádi András				beosztása:	egyetemi tanár	
A kurzus célja az, hogy a hallgatók										
1. A tantárgy célkitűzése, hogy a tananyagot abszolváló hallgatók tisztában legyenek a stratégiai menedzsment fő területeivel, a vállalati stratégiai tervezés módszerével, azt készség szinten tudják alkalmazni, megvalósítani.										
Tanulás eredmények, kompetenciák: a hallgató										
Tudás:										
A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén eligazodik a vállalati stratégia módszertanában, azokat megértve tudja a speciális eljárásokat a legmodernebb megközelítéseket elsajátítani. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A stratégiai tervezés folyamata, speciális eljárásai, A stratégia bevezetése, a szervezés, a vezetés és a csapatépítés területei. 3. A stratégia bevezetésének és folyamatának ellenőrzése. A tantárgy révén a hallgató megismeri a stratégiai tervezés legújabb kutatási irányait, területeit, eredményeit is.										
Képesség:										
Legyen tisztában a vállalati küldetés és jövőkép fontosságával, az üzleti környezet és a vállalati belső értékelésnek, valamint a versenytársak elemzésének módszerével.										
Tudja elhelyezni az elemzések alapján a vállalati stratégiai irányokat, a defenzív, az offenzív és az intenzív területekre a vállalaton belül.										
Értse a módszerek alkalmazási korlátait és lehetőségeit, azok előnyeit és hátrányait.										
Legyen képes ismereteit felhasználni az üzleti környezet elemzésére, a stratégiai irányok meghatározására, a lehetséges stratégiák megválasztására a stratégia bevezetésének és ellenőrzésének kérdésköreire.										
Tudja alkalmazni a gyakorlatban, a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.										
Attitűd:										
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő gazdálkodástudományi tudás, továbbá korszerű stratégiai szemlélet birtokában a végzés után az új szakmai információkat, kutatási eredményeket megfelelően értelmezni és értékelni tudja, továbbá alkalmas legyen gazdaságtudományi ismereteit gyarapítani. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságtudományi alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy a szakmai feladatait hatékonyan végezze.										
Autonómia és felelősség:										
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, egyben befogadó és hatékony legyen, továbbá szakmai jövőépítéssel kapcsolatos kérdésekben megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt.										
A kurzus tartalma, témakörei										
A kurzus szervesen épít F.R. David Strategic Management Cases and Concepts című, 15-ik kiadást „megélt” 2015-ös könyvére, amelyet több, mint 300 egyetemen használnak a tárgykörben. A témakörök szervesen épülnek egymásra, a stratégiai tervezés logikai folyamatában. A tervezés során kiemelt részek: stratégiai küldetés és jövőkép, stratégiai elemzések, stratégiai irányok meghatározásnak módszerei, hosszú távú stratégiai célok rögzítése, lehetséges stratégiák, döntés a legjobb stratégiáról. A tervezést követően a stratégia bevezetésének és ellenőrzésének kérdéskörei kerülnek megtárgyalásra. A témakörök mindegyike magyar példákkal, illetve esettanulmányokkal bővített.										

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek	
Előadás, gyakorlatokon egy működő vállalkozás stratégiai tervének elkészítése, igény szerint konzultáció, az eredmények bemutatása, prezentálása.	
Értékelés	
A félév során az előadáson elhangzottak alapján egy konkrét vállalkozás stratégiai tervének csoportmunkában történő elkészítése. A terv benyújtását követően (írásbeli értékelés) azt szóban is meg kell védeni. Az írásbeli rész max. 60%, a szóbeli max.40% eredményei alkotják a végső érdemjegyet.	
Kötelező olvasmány:	
Nábrádi A.-Pupos T. (szerk). A stratégiai és az üzleti tervezés gyakorlata. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2010.	
Ajánlott szakirodalom:	
Fred R. David, Forest R. David: Strategic management, Concepts and Cases. 15th Edition. Pearson Education Limited, 2015. ISBN: ISBN 10: 1-292-01689-2, ISBN 13: 978-1-292-01689-4	

Heti bontott tematika	
17. hét	A stratégia fogalma, területei, a hagyományos és a stratégiai terv eltérése, a stratégia felépítése TE: A hallgató megismeri a hagyományos és a stratégiai tervezés közötti eltéréseket, a tervezés fázisainak bemutatásával ráhangolódik a témakör sajátosságaira.
18. hét	Stratégiai elemzések, az üzleti küldetés a jövőkép megfogalmazása TE: A hallgatók tisztában lesznek az üzleti küldetés kialakításának menetével, az értékrend és elvárások mikéntjével, valamint a jövőkép kialakításának sajátosságaival.
19. hét	A vállalkozás külső makro-környezetének elemzése, a PEST analízis TE: A politikai a gazdasági a szocio-kulturális és a technológiai tényezők vizsgálatának alapszabályait elsajátítva képesek lesznek a makrokörnyezeti elemzésekre.
20. hét	A vállalkozás külső mikro-környezetének elemzése, Porter féle öttényezős modell, Külső Faktor Értékelő Mátrix felállítása, értelmezése TE: A Porter f. 5 erő modell alkalmazásával a külső mikrokörnyezet elemzésének metodikáját sajátítják el, a KFÉM mátrix alkalmazásával a különböző elemek sztenderdizálása történik és számszerűsíthetővé válik azok hatása a vállalkozásra.
21. hét	A vállalkozás belső tényezőinek elemzése, erőforrás alapú megközelítés, kulcsfontosságú belső tényezők alapú megközelítés, értéklánc alapú megközelítés TE: A három eltérő módszerre épülő belső elemzés lehetővé teszi, hogy eltérő szektorális besorolású vállalkozások esetében is objektív vizsgálati eredmények születhessenek.
22. hét	A Belső Faktor Értékelő Mátrix meghatározásának számításmenete TE: BFÉM mátrix alkalmazásával a különböző belső tényezők sztenderdizálása történik és számszerűsíthetővé válik a javítandó területek egyébként heterogén befolyása.
23. hét	Versenyképesség elemzés, a Competitive Profile Matrix (versenyképességi mátrix) elemi felállítása, az eredmények sugárdiagramos elemzése TE: A versenyképesség elemzés alapjául a Consumer Satisfaction Index, illetve az abból levont következtetések szolgálnak. Ezt követően lehet a CPM mátrix alkalmazásával objektív

	alapokra fektetni az összehasonlítást. A sztenderdizálás módszerével kvantitatív számszerűsítések válnak valóvá.
24. hét	Potenciális stratégiai irányok meghatározásának, módszerei, elméleti alapjai. TE: A potenciális stratégiai irányok a vállalati divíziókban eltérőek lehetnek. Ezek, bár egy vállalatról esik szó, mégis alapvetően különbözhetnek egymástól, amikor is az erőforrásallokáció optimalizálásával a lehető legnagyobb eredmény elérése törekszünk.
25. hét	Potenciális stratégiai irányok meghatározása, SWOT-2 mátrix, BCG Mátrix, GE mátrix, McKinsey mátrix, GSM mátrix, Porter f. generikus stratégiák TE: A lehetséges stratégiai irányok meghatározására eltérő megközelítésű módszerek kerülnek bemutatásra, amelyekkel a szektorális eltérések feloldhatók, más-más alapokon nyugvó elemzésekkel a stratégiai irányvektor objektív alapokra helyezhető.
26. hét	Hosszú távú stratégiai célkitűzések, offenzív stratégiák, integrációs stratégiák. TE: A hallgatók tisztában lesznek azzal, hogy mi a különbség a jövőkép és a hosszú távú stratégiai célkitűzések között. Megismerik a belső és a külső célkitűzések kapcsolatait. Az offenzív stratégiai irányok közül tisztában lesznek a vertikális integráció és a horizontális integráció adta lehetőségekkel, korlátokkal.
27. hét	Intenzív stratégiák, piacmélyítés-eladásösztönzés, piacfejlesztés, termékfejlesztés, kapcsolt és nem kapcsolt diverzifikációk TE: Az Ansoff f. megközelítés alkalmazásával a termék-piac kapcsolatok alapelemeivel ismerkednek meg a hallgatók. Az eladásösztönzés 16 módszerének, továbbá a piacfejlesztés és termékfejlesztés előnyeinek és veszélyeinek tisztázásával képesek lesznek elhelyezni a stratégiai eszközök tárházában az intenzív stratégiákat.
28. hét	Defenzív stratégiák, korlátozás, reorganizáció, leválasztás, részbeni értékesítés, felszámolás, végelszámolás, előnyei, korlátai, hátrányai. A kvantitatív Stratégiai Tervező Mátrix (Quantitative Strategic Planning Matrix) felépítése, alkalmazási lehetőségei. TE: A stratégiai döntés egyik kulcselem az, hogy mit ne tegyünk. Ha ez nem sikerült megtenni, akkor a leépítés, a visszafejlesztés szakaszait kell átgondoltan végrehajtani. A defenzív stratégiák ezekre a lehetőségekre mutatnak rá. A QSPM mátrix alkalmazásával objektívvá tehető az eltérő, de hasonló irányba mutató változatok közül a jobb megoldások kiválasztása.
29. hét	A stratégia megvalósítása TE: A döntést követően a stratégia bevezetését kell egy logikai láncolatra felépítve megtervezni. Ebben szervezési, csapatépítési, ösztönzési kérdések kerülnek elsődlegesen hangsúlyozásra, felkeltve a figyelmet ezek szükségességére.
30. hét	A stratégia megvalósulásának ellenőrzése TE: A külső és belső tényezőkben bekövetkező változások a stratégia folyamatos ellenőrzését, auditálását teszik szükségessé. A Gant diagram alkalmazásával folyamatos visszacsatolást lehet megvalósítani, időben lehet módosításokat kezdeményezni a stratégia hosszú távú sikeressége érdekében.

A tantárgy neve:		magyarul:	Számvitel és controlling vezetőknek						Kódja:	GT_MVSL015-17	
		angolul:	Accounting and controlling for managers								
2017/2018/1											
Felelős oktatási egység:				DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet							
Kötelező előtanulmány neve:										Kódja:	
Típus		Heti óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat		Labor					
Nappali		Heti		Heti		Heti		KOLLOKVIUM	5	magyar	
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10	Féléves					
Tantárgyfelelős oktató				neve: Dékán Tamásné Dr. Orbán Ildikó				beosztása:	egyetemi docens		
A kurzus célja, hogy											
A képzés célja, hogy a hallgatók megismerjék											
- a beszámoló tartalmi és formai követelményeit,											
- az általános és a sajátos értékelési szabályokat,											
- a mérleg, az eredménykimutatás, a könyvvizetés szintetizált kapcsolatrendszerét,											
- a kiegészítő melléklet és az üzleti jelentés általános és sajátos elemeit											
- a beszámolóból nyerhető információk, azok hasznosításának lehetőségeit.											
Tanulási eredmények, kompetenciák:											
Tudás:											
A hallgató elsajátította a gazdaságtudomány, a számvitel fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket. Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét. Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit. A hallgató megismeri a számvitel alapfogalmait, a számviteli információs rendszert, a beszámoló részeit, az alapvető számviteli összefüggéseket, elsajátítja a számviteli gondolkodás alapjait. Ismeri a hazai és nemzetközi számviteli szabályokat, a gazdasági folyamatok számviteli megjelenítését.											
Képesség:											
A hallgató képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően vállalkozást vezetni, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót képes ellátni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni. A hallgató képessé válik a pénzügyi kimutatások összefüggéseinek értelmezésére, a számviteli nyilvántartási rendszerek használatára.											
Attitűd:											
A hallgató innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében, nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé.											
Autonómia és felelősség:											
Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.											
A kurzus tartalma, témakörei											
A beszámoló tartalmi és formai követelményei, az általános és a sajátos értékelési szabályok, a mérleg, az eredménykimutatás, a kiegészítő melléklet és az üzleti jelentés általános és sajátos elemei, a beszámolóból nyerhető információk, azok hasznosításának lehetőségei.											
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek											
Elméleti és gyakorlati ismertek átadása illusztratív példákon keresztül.											

Értékelés

Elméleti részből Moodle-teszt formájában történő számonkérés az aláírás feltétele, a vizsgaidőszakban a megszerzett ismeretek számonkérése gyakorlati írásbeli vizsgadolgozat formájában történik.

Kötelező olvasmány:

Kozma András: Vázlatok a számvitel tanuláshoz 1. kötet, Keletlombard Kft., Debrecen, 2004
Kozma András: Vázlatok a számvitel tanuláshoz 2. kötet, Keletlombard Kft., Debrecen, 2001
Dr. Kozma András: Számviteli gyakorlatok I.
Az előadásokon és a szemináriumokon kiadott anyagok, feladatok és a kar Moodle oldalára feltöltött tananyagok

Ajánlott szakirodalom:

Róth - Adorján - Lukács – Veit: Pénzügyi számvitel, Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft., Budapest, 2015
Sztanó Imre: A számvitel alapjai, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Részvénytársaság, Budapest, 2015
Horváth Katalin: Számvitel a gyakorlatban Saldo kiadó
Éva Katalin: Számvitelelemzés I-II.
Bartha Ágnes - Gellért Henriett – Madarasiné dr. Szirmai Andrea: Nemzetközi számviteli ismeretek, Perfekt, 2016
Lakatos – Kovács – Mohl – Rózsa – Szirmai: NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK elmélete és gyakorlata 2013. Magyarázatok és példák. MKVK
2000. évi C. törvény a számvitelről

Bontott tematika

5 óra	A számvitel fogalma, célja. A vállalkozási tevékenység tartalma és főbb sajátosságai, a termelési folyamat és kapcsolata a számvittel. A vállalkozó vagyona, fogalma, a vagyon kimutatása. A vállalkozó vagyona, a vagyon kimutatása. Az egyes mérleg sorok tartalma. . TE: Ismeri a számvitel fogalmát, célját és a vállalkozási tevékenység tartalmát, a vagyont, és annak kimutatásának lehetőségeit. Ismeri a számviteli mérleg lényegét, tartalmát.
5 óra	Az eredmény fogalma, csoportosítása, kimutatása. Az eredménykimutatás és tartalma, típusai. A gazdasági műveletek és hatásuk a vagyonra. A bekerülési érték fogalma, összetevői. Az értékcsökkenési fajtái, kiszámításuk, a leírás módja. Eszközök és források értékelése TE: Ismeri az eredménykimutatás lényegét, tartalmát. Az eredménykimutatás felépítését. Ismeri a gazdasági műveletek jellegzetességeit, és vagyonra gyakorolt hatásukat. Ismeri és összefüggéseiben vizsgálja a mérleg és az eredménykimutatás kapcsolatát. Ismeri a bekerülési érték fogalmát, összetevőit, az értékcsökkenés fajtáit, kiszámításuk menetét, a leírás módját, az eszközök és források értékelésének lényegét.
5 óra	A vállalkozások számviteli információs rendszere. A számviteli munka szakaszai, számviteli bizonylatok, nyilvántartások. A számvitel, beszámolás hazai és nemzetközi szabályozása. A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény. A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok (IFRS-ek) rendszere. Az éves beszámolóra vonatkozó általános szabályok. Az éves beszámoló tartalma, részei. Az éves beszámoló adattartalma, szerkezeti felépítése. Kiegészítő Melléklet. Üzleti jelentés. Nyilvánosságra hozatal. Könyvvizsgálat. TE: Ismeri a vállalkozások számviteli információs rendszerének lényegét, a számviteli munka szakaszait, és a számviteli bizonylatok fogalmát, kellékeit. Ismeri a különböző számviteli nyilvántartásokat, a kettős könyvvitel jellemzőit. Ismeri a számviteli szabályozás hazai és nemzetközi vonatkozásait. Ismeri az éves beszámoló tartalmát, részeit, képes azok összeállítására.
5 óra	A controlling fogalma, a controlling koncepció lényege. A controller és feladata. A vállalati controlling szervezet. A vállalati controlling rendszer és működése. Vállalati controlling rendszerek kialakítása. A teljesítmény mérés. Vállalati teljesítménymérési rendszerek.

	TE: Ismeri a controlling fogalmát, a controlling koncepció lényegét, a controlleri feladatokat, a vállalati controlling szervezet és rendszer lényegét, működését, kialakításának kérdéseit, a teljesítménymérés lényegét, a különböző teljesítménymérési rendszereket.
--	---

A tantárgy neve:		magyarul:		Változás- és tudásmenedzsment		Kódja:	GT_MVSL020-17	
		angolul:		Change and Knowledge Management				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	3	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Ujhelyi Mária		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
a tantárgy segítségével elmélyítsék elméleti tudásukat a változás- és tudásmenedzsment területén, megismerjék a két tudományterület legfontosabb kutatási eredményeit, módszereit. Esettanulmányokon és a hallgatók által átélt szituációkon keresztül példákat ismerhetnek meg sikeres és kevésbé sikeres megoldásokra. Fejleszteni tudják elemző értékelő képességüket, hogy a gyakorlatba kikerülve képesek legyenek megbirkózni a környezeti kihívásokkal.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén megismeri a szervezeti változásokkal kapcsolatos kutatás legújabb eredményeit, megérti a változások kiváltó okait, a különböző változási típusokat. Megismerkedik több szervezeti változás modellel, a változásmenedzselés folyamatával és a sikeres változás megvalósítás jellemzőivel. Tisztában van a tudásmenedzsment alapfogalmaival, feladatával, folyamatával.								
Képesség:								
Képes a változásmenedzselés folyamatát átlátni, menedzselni, alkalmazni tudja az ellenállás leküzdésének módszereit.								
El tudja helyezni a megismert elméleteket a tudományterületen belül.								
Érti a modellek alkalmazási korlátait és lehetőségeit, azok előnyeit és hátrányait.								
Képes felismerni a szervezeti változások kiváltó okait, diagnosztizálni a szervezet jelenlegi helyzetét, meghatározni az elérni kívánt állapotot, megtervezni és megvalósítani a cél eléréséhez szükséges akciókat.								
Alkalmazni tudja a gyakorlatban, szervezeti szituációkban a megszerzett ismereteit. Változásmenedzselési és tudásmenedzsment programokba be tud kapcsolódni.								
Attitűd:								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő hozzáállást alakítson ki a szervezetek formális és informális alrendszereinek változtatásával kapcsolatban. Nyitottá váljon az alkalmazkodásra, a tudatos magatartásváltoztatásra, a tudásmegosztásra.								
Autonómia és felelősség:								
Rendelkezik a folyamatos önképzés igényével, tudatosan keresi a szervezeti és egyéni tanulási formákat, belső motiváció alapján folyamatosan él a non-formális tanulás lehetőségével, ennek eredményeként szakmai érdeklődése elmélyül.								
Felelősséget érez csapatmunkában a csapattársak iránt, szakmai tudása szintetizálásával hozzájárul az eredményességhez.								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy felismerje a változás és tudásmenedzselés szükségességét, megértse és felelősségteljes határozott döntést tudjon hozni az ezekkel kapcsolatos kérdésekben.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								

A kurzus a változásmenedzselés magatartástudományi alapú megközelítéseit tekinti át. Főbb témakörei: a változást kiváltó tényezők elemzése, a változás természete, a változásmenedzselés elméleti megközelítései, a változás folyamata, ellenállás a változásokkal szemben, a változás megvalósítás szekvenciális modellje és annak lépései, a szervezeti változások jövője.
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Előadásokon túl saját tapasztalatok megosztása, esettanulmányok elemzése, lehetőség a tapasztalati tanulás módszerének alkalmazására.
Értékelés Kollokvium írásbeli vizsga formájában, órai aktivitás figyelembevételével.
Kötelező szakirodalom: Spector, Bert (2013): Implementing Organizational Change, Theory into Practice, Third edition, Prentice Hall, Pearson Education International, London Hislop, Donald (2013): Knowledge Management in Organizations. A Critical Introduction. Oxford University Press, Oxford, UK Ajánlott szakirodalom: Senior, Barbara - Swailes, Stephen (2010): Organizational Change, Fourth Edition, Financial Times Prentice Hall, Pearson Education, Harlow Bakacsi Gyula (2015): <i>A szervezeti magatartás alapjai</i>, Alaptankönyv Bachelor hallgatók számára. Semmelweis Kiadó, Budapest

Konzultációkra bontott tematika	
1.	Bevezetés, tematika, követelmények egyéni és szervezeti változások. A szervezetek és változó környezetük, a változások természete. Szervezeti változás, részvétel, ellenállás. A változásmenedzselés elméleti megközelítései. Kotter nyolc-lépéses változás modellje. A szervezeti változások folyamata. TE: Ismeri és érti az egyéni és szervezeti változások magatartási vetületét. Ismeri, és képes felismerni a szervezeti változásokat kiváltó külső és belső tényezőket. Ismeri a változások különböző formáit, természetét. Ismeri a szervezeti változásokkal szembeni ellenállás okait, leküzdésének sikeres és kevésbé sikeres megoldásait, a részvétel pozitív hatását. Ismeri a szervezeti változások különböző elméleti megközelítéseit, azok alkalmazásának feltételeit és hatását. Ismeri és érti a modell lépéseit, jelentőségét a szervezeti változások menedzselésében. Ismeri a szervezeti változások folyamatának legfontosabb lépéseit, azok jelentőségét.
2.	A szervezeti változás szekvenciális modellje. Elköteleződés, részvételen alapuló diagnózis. A szervezetek újratervezése. Emberi erőforrások fejlesztése. A szervezetek újratervezése. Emberi erőforrások fejlesztése. Az új magatartás megerősítése, struktúra és változás. Kultúra és változás. Változások vezetése. A „zölddé válás” folyamata. A sikeres változás jellemzői, a jövő irányai. A tudásmenedzsment lépései, szervezeti tudás létrehozása. TE: Ismeri a szekvenciális modell lépéseit, a lépések sorrendjének logikáját, a modell jelentőségét a sikeres változásmenedzselésben. Ismeri a szervezeti kultúra változtatásának kihívásait jelentőségét és megoldási alternatíváit. Ismeri a szervezeti változások vezetésének kihívásait, a változásvezetés szempontjából fontos képességek kialakításának lehetőségeit. Ismeri a szervezeti változásokkal kapcsolatos újabb irányzatokat, a „zölddé válás” folyamatát, kihívásait. Ismeri a tudásmenedzsmenttel kapcsolatos fogalmakat, érti a tudásmenedzsment célját, feladatát. Ismeri és érti a tudásmenedzsment lépéseit, a szervezeti tudás létrehozásának folyamatát, jelentőségét.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Világgazdasági és integrációs folyamatok				Kódja:	GT_MVSN021-17
		angolul:		The World Economy and Economic Integration					
Felelős oktatási egység:				Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti			Heti		K	3	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	0				
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Erdey László		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:		Dr. Erdey László Dr. Tőkés Tibor		beosztása	egyetemi docens adjunktus
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
az alapkézésben megszerzett világgazdasági, integrációs és európai uniós ismereteiket a kurzus során tovább mélyíthessék.									

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, információs és motivációs tényezőit, különös tekintettel az intézményi környezetre.
- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót képes ellátni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni.
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes a vezetés-szervezés tudományágában a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére.
- Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére.
- Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.

Autonómia és felelősség:

- Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függnék.
- Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A korábbi világgazdasági tanulmányok felidézése. A világgazdaság fejlődésének, legfontosabb erőközpontjainak, ágazatainak áttekintése. Migráció. Folk- és populáris kultúra. Nyelvek. Vallások. Nemzetiségek A korábbi európai uniós tanulmányok felidézése. Az Európai Unió és az európaiság gondolata. Bővülési folyamat az Európai Unióban. A szerződések és az intézményrendszer reformja. Hatáskörök és szakpolitikák az Európai Unióban. Az Európai Unió világgazdasági jelentősége. Az EU és Magyarország.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Interaktív előadások, multimédia használatával.

Értékelés

A vizsgaidőszakban írt vizsgadolgozattal. 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

James M. Rubenstein (2016): Contemporary Human Geography, 3rd Edition, Pearson, kijelölt részek

Horváth Zoltán (2012): Kézikönyv az Európai Unióról. 8. kiadás, HVG-Orac Kiadó, Budapest, p. 684. ISBN 978 963 258 129 3 (a könyvből a fenti témákat lefedő fejezetek)

Horváth Zoltán (2012): Handbook on the European Union. HVG-Orac Kiadó, Budapest, p. 707. ISBN: 978-963-258-146-0 (a könyvből a fenti témákat lefedő fejezetek)

Ajánlott szakirodalom:

Paul L. Knox – Sallie A. Marston: Human Geography – Places and Regions in the Global Context, 7th Edition, Pearson

Moldicz Csaba (2012): A változó Európai Unió-Válságról válságra. Typotex Kiadó. p.210. ISBN: 978-963-2796-72-7

Heti bontott tematika	
1.	A korábbi világgazdasági tanulmányok felidézése
	TE* A világgazdaság fejlődésének, legfontosabb erőközpontjainak, ágazatainak áttekintése
	Migráció
	TE: A migráció tendenciái. A migráció okai. A migránsok előtt álló kihívások.
	Folk- és populáris kultúra
	TE: A folk- és populáris kultúra a szabadidős tevékenységekben és a tárgyi kultúrában. A kultúrához való hozzáférés egyenlőtlenségei. Fenntarthatósági problémák a területen.
	Nyelvek
	TE: Miért beszélünk különböző nyelveket? A nyelvek osztályozása, nyelvcsaládok, az angol nyelv szerepe. A nyelvek és a helyek: dialektusok, dialektusok vagy nyelvek, többnyelvű helyek. Miért képesek a nyelvek a túlélésre?
	Vallások
	TE: a vallások megoszlása, a vallások osztályozása, vallások közötti konfliktusok.
	Nemzetiségek
	TE: Etnikum és rassz. Szegregáció. Nemzetiség és etnikum. Etnikai tisztogatás.
	Politika
	Az államok világa. Hogyan jönnek létre az államok? Hogyan szerveződnek az államok? Milyen kapcsolatban állnak az államok egymással.
2.	A korábbi európai uniós tanulmányok felidézése
	TE: Az Európai Unió kialakulása, jelentősége. Alapfogalmak, alapadatok.
	Az Európai Unió és az európaiság gondolata.
	TE: Az európaiság gondolata és az Unió kialakulása. Mit jelent ma és mit jelentett európainak lenni az egyes történelmi korszakokban. Az EU eszmeisége. Az Unió jelképei. Az uniós polgárság.
	Bővülési folyamat az Európai Unióban.
	TE: Az egyes bővítések jelentősége. Milyen nehézségekbe és kihívásokba ütközött a közösség a bővülés során. Milyen pozitívumai és negatívumai voltak a bővülésnek.
	A szerződések és az intézményrendszer reformja.
	TE: A szerződések és az intézményrendszer reformja folyamatosan napirenden volt az EU-val kapcsolatban. A reformkényszer és a bővülés kapcsolatrendszere, társadalmi, gazdasági és politikai szempontból.
	Hatáskörök és szakpolitikák az Európai Unióban.
	TE: A hatáskörmegosztás kérdése és az uniós szakpolitikák kapcsolatrendszere. Szupranacionális vagy nemzetek Európája.
	Az Európai Unió világgazdasági jelentősége.
	TE: Az EU, mint a világgazdaság centrumtérsege. Az EU egységes belső piaca.
	Az EU és Magyarország.
	TE: Magyarország és az EU kapcsolatrendszere, Magyarország első 13 éve az Unióban.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	A szervezeti kultúra elemzése és fejlesztése				Kódja:	GT_MVSN500-17	
	angolul:	Analysis and Development of Organisational Culture						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés-és Szervezéstudományi Intézet Emberi Erőforrás Menedzsment Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		nincs				Kódja:	–	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	5	magyar
Levelező	x	Féléves	30	Féléves	30			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Kun András István		beosztása:		docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:		Dr- Ujhelyi Mária		beosztása		docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A tárgy célja annak bemutatása, hogy a szervezeti kultúra milyen szerepet játszik a szervezetek működésében, hogyan képes a szervezeti és az egyéni teljesítményt is befolyásolni. A kurzus során a hallgatók elsajátítják a legfontosabb kultúramodelleket, a kultúra megjelenési formáit, rétegeit, mérésének eszközeit és a mérési eszközök előnyeit, hátrányait. A szervezeti kultúra változtatása, fejlesztése szintén fontos témaköre a tantárgynak. A kurzus kiemelten épít a hallgatók önálló elemzési- és vitakészségére. Az előadások az elméleti háttérrel biztosítják, a szemináriumok/gyakorlatok során pedig a csoport közösen hajt végre (oktatói irányítás mellett) szervezetikultúra-vizsgálatot létező, valódi szervezete(ke)n.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A szervezetek, mint a gazdaság mikro szerveződési szintjeinek szervezeti kultúrára vonatkozó fogalmai, elméletei, folyamatai és jellemzői. A gazdálkodó szervezetek kultúrája és struktúrája működése és információs és motivációs tényezőit, intézményi környezete közti kapcsolatok. A nemzeti és a szervezeti kultúra viszonya. A problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás ismeretei a szervezeti kultúra-elemzés és menedzselés területén; az ehhez kapcsolódó modellezési és informatikai alapismeretek. Mindezek elméleti alapjai és azok gyakorlati hasznosítási lehetőségei és korlátai.

Képesség:

Önálló új következtetések, gondolatok és megoldási módok megfogalmazása a tantárgyhoz kapcsolódóan. Képes a tanult elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, a komplex problémákon belül a szervezeti kultúraszerepének azonosítására. Eligazodik a különböző kultúrájú szervezetekben, mert azonosítani tudja és érti a kultúrák szervezeti működést befolyásoló szerepét. Képes a szervezeti kultúra tudományterületén a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére. Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja. Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére. Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.

Autonómia és felelősség:

Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi a szervezeti kultúra menedzselésének folyamatait. Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek. Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Elmélet Marikától.

Kutatásmódszertan a szervezeti kultúra elemzésben. A szervezeti kultúra mérése kvantitatív és kvalitatív módszerekkel: a szervezeti kultúra vizsgálatának tervezése, adatfelvétel, -előkészítés és -elemzés. A csoportos kutatómunka szervezése. Az eredmények értékelése.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében történik az elméleti alapok átadása. A szemináriumi/gyakorlati órák keretében ezek megbeszélése, gyakorlati értelmezése mellett a hallgatók csoportos vagy egyéni kutatási projektet valósítanak meg oktatói irányítás mellett. A projekt egyes lépései a tervezéstől a kutatási jelentés és a prezentáció elkészítéséig a féléves menetrend részeként, folyamatos visszacsatolás mellett (az aktuális lépések közös megvitatása, egyes problémák szükség esetén közös megoldása).

Értékelés

Házi dolgozat (kutatási jelentés formájában) 40%. 2 zárthelyi dolgozat az elméleti alapokból (20+20%). A projekthez kapcsolódó feladatok a félév során 10%. Eredmények prezentálása 10%.

Kötelező szakirodalom:

Heidrich Balázs (2001): Szervezeti kultúra és interkulturális menedzsment, Budapest: Human Telex Consulting. Csak a megjelölt fejezetek!

Borgulya Istvánné és Vető Ágnes Ágota (2014): Kulturális távolságok. Budapest: Typotex Kiadó. Csak a megjelölt fejezetek!

Cameron, K. S. és Quinn, R. E.. (2006): Diagnosing and Changing Organizational Culture. San Francisco, CA: Jossey-Bass. Csak a megjelölt fejezetek!

Az előadásokon és a gyakorlaton elhangzott anyag, s az ajánlott irodalom meghatározott részeinek feldolgozása.

Ajánlott szakirodalom:

Alvesson, Mats és Sveningsson, Stefan (2016): Changing Organizational Culture: Cultural Change Work in Progress. London: Routledge.

Golnhofer Erzsébet (2001): Az esettanulmány. Budapest: Műszaki Könyvkiadó.

Hofstede, G. (2001): Culture's consequences: Comparing values, behaviors, institutions, and organizations across nations, Second edition, California: Sage Publication.

Hofstede, G. és Hofstede G. J. (2008): Kultúrák és szervezetek. Az elme szoftvere. Pécs: VHE Kft.

Horváth György (2004): A kérdőíves módszer. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.

Sajtos László és Mitev Ariel [2007]: SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Budapest: Alinea Kiadó.

Székelyi Mária és Barna Ildikó [2005]: Túlélőkészlet az SPSS-hez. Typotex Kiadó, Budapest.

Trompenaars, F. és Hampden-Turner, C. (1999): Riding the waves of culture: Understanding cultural diversity in business, Second edition, London: Nicholas Brealey Publishing.

Heti bontott tematika	
1.	Előadás: Gyakorlat: Kutatásmódszertan és kutatástervezés a szervezeti kultúra vizsgálatában. A hallgatói kutatócsoportok kialakítása, téma- és szervezetválasztás szempontjainak megbeszélése. TE* Ea.: Gy: A hallgatók képessé válnak a megfelelő probléma-meghatározásra a szervezeti kultúra kutatásban. Alkalmazni tudják az általános kutatás-módszertani ismereteket a szervezetikultúra-kutatási problémákra.
2.	Előadás: Gyakorlat: Kultúra-diagnosztika a gyakorlatban: alapfogalmak, néhány fontosabb modell (GLOBE, OCAI stb.) és ezek alkalmazási területeinek, értékelésük részletes bemutatása. A hallgatói kutatócsoportok és kutatási kérdéseik véglegesítése. TE. Ea: Gy: A hallgatók megismerkednek a fontosabb szervezetikultúra-kutatási modellekkel, és képessé válnak arra, hogy azonosítsák ezek különbségeit, és az adott problémára való alkalmazhatóságát.
3.	Előadás: Gyakorlat: Vizsgálandó szervezetek véglegesítése. Kutatási terv véglegesítése (témához és választott szervezethez illesztve). TE Gy: Gyakorlatot szereznek a szervezetikultúra-kutatási projektek átfogó tervezésében.
4.	Előadás: Gyakorlat: A választott módszertan (tartalomelemzés, megfigyelés, interjú, kérdőív...) közös, gyakorlati szempontú megbeszélése. Mintavétel, adatfelvétel, adatrögzítés kérdései. TE Gy: A hallgatók képet kapnak a kutatási technikák szervezetikultúra-kutatásban való alkalmazhatóságáról, szerepéről.
5.	Előadás: Gyakorlat: A hallgatók által elkészített kérdőív/interjú/stb. vázlatok közös ellenőrzése, próbája a csoporton belül. TE Gy: A hallgatók képessé válnak az önellenőrzésre és az egyes technikák kritikai vizsgálatára.
6.	Előadás: Gyakorlat: Adatrögzítés és előkészítés a gyakorlatban. Otthoni feladat: pilot adatfelvétel TE Gy: A hallgatók gyakorlatot szereznek az önálló adatfelvételen és a felvett adatok rögzítésében.
7.	Előadás: Gyakorlat: Pilot vizsgálat tapasztalatainak megbeszélése, szükség esetén a terv és/vagy a módszertan javítása, módosítása. TE Gy: A hallgatók gyakorlatot szereznek a tervezett kutatás ellenőrzésére pilot vizsgálat alapján.
8.	Előadás: Gyakorlat: Tényleges adatfelvétel konzultáció. Adatfeldolgozás a foglalkozáson. TE Gy: Gyakorlat szerzése a felvett adatok kezelésében (rögzítés, ellenőrzés, előkészítés).
9.	Előadás: Gyakorlat: Létrehozott adatbázisok ellenőrzése közösen. Elemzés közösen. TE Gy: Megismerkednek az adatelemzés kezdeti lépéseivel.
10.	Előadás: Gyakorlat: Elemzési gyakorlat. TE Gy: Megismerkednek az adatelemzés teljes folyamatával a választott szervezeti kultúra modell esetében.
11.	Előadás: Gyakorlat: Az eredmények értelmezése, a jelentés megírásának gyakorlati kérdései.

	TE Gy: A hallgatók gyakorlatot szereznek az eredmények kritikai értelmezésében, és írásos interpretálásában.
12.	Előadás: Gyakorlat: A jelentés és az elkészítendő prezentációk megbeszélése, javítása közösen. TE Gy: A hallgatók gyakorlatot szereznek az eredmények kritikai értelmezésében, és írásos szóbeli interpretálásában.
13.	Előadás: Gyakorlat: A kutatási eredmények prezentációja csoportonként. Közös vita. TE Gy: A hallgatók gyakorlatot szereznek a kutatási eredmények bemutatásában, és mások eredményeinek vitájában, a szervezeti kultúra témakörében.
14.	Előadás: Gyakorlat: A kutatási jelentés véglegesítése előtti utolsó konzultáció (a prezentáción kapott kritikák alapján). TE Gy: A hallgatók pontosítják ismereteiket a szervezetikultúra-kutatás gyakorlati megvalósításával kapcsolatban.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Stratégiai emberi erőforrás menedzsment				Kódja:	GT_MVSN501-17	
	angolul:	Strategic Human Resources Management						
Felelős oktatási egység:			DE GTK Vezetés-és Szervezéstudományi Intézet Emberi Erőforrás Menedzsment Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:			nincs				Kódja:	–
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	5	magyar
Levelező	x	Féléves	30	Féléves	30			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Kun András István		beosztása:	docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:		Dajnoki Krisztina		beosztása:	docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A tárgy célja, hogy a hallgatók képesek legyenek az emberi erőforrás gazdálkodási és menedzselési folyamatokat stratégiai rendszerben szemlélni; meg tudják fogalmazni a vállalati stratégiához illeszkedő emberi erőforrás menedzselési főbb súlypontokat, feladatokat és módszereket. Értsék az egyes alrendszer funkcióit és kapcsolódásait. Vállalati esettanulmányok elemzése révén megértsék a HR szervezeti működésben elfoglalható helye(i)t és szerepe(i)t; kapcsolatát a szervezet többi funkcionális egységével. A kurzus oktatási módszere alapvetően az előadás, az önálló hallgatói irodalom-feldolgozás és elemzés, és a szemináriumi, gyakorlati foglalkozások. Utóbbiak során a hallgatók betekintést nyernek és készségeket építenek ki egyes problémák alapvető elemzési és/vagy menedzselési módjainak használatában.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A szervezetek, mint a gazdaság mikro szerveződési szintjeinek stratégiai szintű emberierőforrás-gazdálkodására vonatkozó fogalmai, elméletei, folyamatai és jellemzői. A szervezet stratégiai kihívásai és az emberi erőforrás gazdálkodás alrendszereinek kapcsolatai, ezek menedzselése. Az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás különböző felfogásai („paradigmái”) és ezek hasznosíthatósága a szervezetek szempontjából. A gazdálkodó szervezetek működése, információs és motivációs tényezőit, intézményi környezete közti kapcsolatok az emberi erőforrások szempontjából. Nemzeti és nemzetközi munkaerő-gazdálkodás kihívásai és kezelése. A stratégiai szintű problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és –feldolgozás ismeretei az emberierőforrás-menedzsment területén; az ehhez kapcsolódó modellezési és módszertani, technikai ismeretek. Mindezek elméleti alapjai és azok gyakorlati hasznosítási lehetőségei és korlátai.

Képesség:

Önálló új következtetések, gondolatok és megoldási módok megfogalmazása a tantárgyhoz kapcsolódóan. Képes a tanult elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, a komplex problémákon belül a szervezeti kultúraszerepének azonosítására. Eligazodik a különböző kontextusú (ágazat, méret, kultúra stb.) szervezetekben, mert azonosítani tudja és érti a az emberi erőforrás alrendszerek szerepét és összefüggéseit. Képes az emberi erőforrás gazdálkodás tudományterületén a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére. Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is). Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja. Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére. Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.

Autonómia és felelősség:

Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi a szervezeti kultúra menedzselésének folyamatait. Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függhetnek. Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A munkaerőpiac és az emberi erőforrás gazdálkodás kapcsolata, A stratégiai emberierőforrás-gazdálkodás és az emberi erőforrás gazdálkodás modelljei. A vállalati stratégiai és az emberi erőforrás stratégiák kapcsolata. A stratégiai emberi erőforrás gazdálkodási funkciók elméleti és gyakorlati bemutatása (stratégia kialakítás, emberi erőforrás tervezés, munkakör elemzés és tervezés, munkaerő források, toborzás, kiválasztás, felvétel, javadalmazás, teljesítménymenedzsment, fejlesztés). Végül kitérünk a nemzetközi és az esélyegyenlőségi emberi erőforrás menedzsment stratégiákra is.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében történik az elméleti alapok átadása. A szeminárium/gyakorlati órák keretében ezek megbeszélése, gyakorlati értelmezése mellett a hallgatók csoportos vagy egyéni módon a témakörökhöz kapcsolódó feladatokat oldanak meg, esettanulmányok vagy egy-egy konkrét technika gyakorlásának formájában. A hallgatók a félév során saját esetfeldolgozást is készítenek, beadandó dolgozat formájában.

Értékelés

Beadandó dolgozat 30%. Szóbeli vizsga 70%.

Kötelező szakirodalom:

Bakacsi Gyula és társai (1999): Stratégiai emberi erőforrás menedzsment. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.

Michael Armstrong (2016): Armstrong's Handbook of Strategic Human Resource Management. Kogan Page, London & Philadelphia.

Phillips, Jean – Gully, Stan (2015): Strategic Staffing. 3rd edition. Prentice Hall, New Jersey.

Ajánlott szakirodalom:

Ambrus Tibor – Lengyel László (2006): Humán controlling számítások. Complex Kiadó, Budapest.

Bakacsi Gyula és társai (1999): Stratégiai emberi erőforrás menedzsment. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.

Ehrenberg, R. G. – Smith, R. (2003): Korszerű munkagazdaságtan. Panem Kiadó, Budapest.

Farkas Ferenc – Karoliny Mártonné – Poór József (szerk.) (1994): Személyzeti/emberi erőforrás-menedzsment. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.

Kővári György (2003): Stratégiai szemléletű emberi erőforrás menedzsment. Zsigmond Király Főiskola, Budapest.

Lazear, E. P. (1998): A humán erőforrások közgazdaságtana vállalati vezetők részére. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

Lindner Sándor – Dihén Lajosné (2006): A személyügyi controlling gyakorlata. L'Harmattan Kiadó – Zsigmond Király Főiskola, Budapest.

Michael Armstrong (2008): Strategic Human Resource Management. 4th edition. Kogan Page, London & Philadelphia.

Polónyi István (2008): Oktatás, oktatáspolitikai, oktatásgazdaság. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest.

Poór József (szerk.) (1996): Nemzetközi emberi erőforrás menedzsment. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.

Heti bontott tematika	
1.	Előadás: A munkaerőpiac gazdaságtana (munkanélküliség, foglalkoztatáspolitikai, demográfia, a munkaerő-kínálat egyéb környezeti elemei) munka-gazdaságtani megközelítésben, és ezen ismeretek szerepe a stratégiai emberi erőforrás gazdálkodásban. Gyakorlat: Munkaerő-piaci mutatók és elemzési módszerek. TE*: A hallgatók megismerik a munkaerő-piaci folyamatok, jelenségek, helyzet stratégiai emberi erőforrás gazdálkodás szempontjából lényeges aspektusait, és ezek alapvető elemzési módszereit.
2.	Előadás: Az emberi erőforrás menedzsment (EEM) modelljei. A Stratégiai EEM (SEEM) fogalma és megközelítései („paradigmái”). Az EEM és a SEEM viszonya. Gyakorlat: Kapcsolatok a stratégiai humán-erőforrás-gazdálkodás és az üzleti stratégia és a humántőke-gazdálkodás között. HR stratégia kialakítása. Esettanulmányok. TE. A hallgatók képessé válnak az emberi erőforrások stratégiai szerepének átlátására, és az EEM és a SEEM funkcióinak elkülönítésére. A hallgatók megismerkednek az alapvető emberi erőforrás stratégiaikkal, és a stratégia-kialakítás folyamatával, kihívásaival.
3.	Előadás: Stratégiai munkaerő-ellátás. Stratégiai munkaerő-tervezés. Gyakorlat: Előrejelzési és tervezési módszerek a SEEM-ben. TE. A hallgatók megismerkednek az emberi erőforrás ellátás és munkaerő-tervezés stratégiai kérdéseivel, alapvető módszereivel.
4.	Előadás: Stratégiai munkakörelemzés, tervezés & kompetencia-menedzsment. Gyakorlat: Munkakör-elemzési módszerek. TE: A hallgatók megismerkednek a munkakörelemzés, tervezés és a kompetencia-menedzsment stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
5.	Előadás: Munkaerőforrások elemzése, tervezése (sourcing). Gyakorlat: Munkaerőforrások elemzése. TE: A hallgatók megismerkednek a munkaerő források menedzselésének stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
6.	Előadás: Toborzás stratégiai szempontjai. A toborzás célcsoportjának meghatározása. A toborzási stratégia kialakítása. Gyakorlat: Toborzási technikák. Tervezés, elemzés. TE: A hallgatók megismerkednek a toborzás stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
7.	Előadás: Mérés a kiválasztás során. Belső és külső jelentkezők értékelése.

	Gyakorlat: Értékelési módszerek. TE: A hallgatók megismerkednek a munkaerő-kiválasztás stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
8.	Előadás: A kiválasztási döntés. A munkaerő-felvétel (hiring). Beillesztés. Munkaerő-áramlás menedzselése. Gyakorlat: Értékelési módszerek II. A fluktuáció mérési, elemzési módszerei. TE: A hallgatók megismerkednek a munkaerő-felvétel és beillesztés, illetve a munkaerő-áramlás menedzselésének stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
9.	Előadás: Az emberi erőforrás fejlesztés stratégiai kérdései. A szükségletek felmérése, tervezés, értékelés. Gyakorlat: Emberi erőforrás fejlesztés tervezés és értékelés. TE: A hallgatók megismerkednek az emberierőforrás-fejlesztés stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
10.	Előadás: A teljesítménymenedzsment stratégiai kérdései. Gyakorlat: Teljesítmény-értékelési módszerek. TE: A hallgatók megismerkednek a teljesítmény-menedzsment stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
11.	Előadás: Az javadalmazás- és ösztönzés-menedzsment stratégiai kérdései. Gyakorlat: Javadalmazási rendszerek és technikák. TE: A hallgatók megismerkednek a javadalmazás- és ösztönzés-menedzsment stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
12.	Előadás: Emberi tőke menedzsment (HCM) és humán controlling. Gyakorlat: Emberi tőke és humán controlling számítások. TE: A hallgatók megismerkednek az emberitőke-menedzsment elméleti hátterével, feladataival, módszereivel.
13.	Előadás: Az esélyegyenlőségi stratégia az emberi erőforrás gazdálkodásban. Gyakorlat: Esettanulmányok. TE: A hallgatók megismerkednek az esélyegyenlőségi stratégia mibenlétével, szerepével, elkészítésének folyamatával.
14.	Előadás: Nemzetközi emberierőforrás-gazdálkodási stratégiák és diverzitási stratégia. Gyakorlat: Esettanulmányok TE A hallgatók megismerkednek a nemzetközi emberierőforrás-gazdálkodási stratégiákkal és diverzitási stratégiával, és ezek kihívásaival.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		A szervezetfejlesztés elmélete modelljei és gyakorlata				Kódja:	GT_MVSL502-17
		angolul:		Theoretical Models of Organisational Development and their Practical Application					
Felelős oktatási egység:				DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	4	magyar	
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10				
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Ujhelyi Mária	beosztása:	egyetemi docens, tanszékvezető	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
megismerkedjenek a szervezetfejlesztés modelljeivel, gyakorlati megvalósításuk folyamatával, eszközeivel, módszereivel. Esettanulmányok és valós vállalati példák elemzésének segítségével lehetőséget biztosítani arra, hogy megértsék e terület fontosságát, és praktikus tapasztalatokat is szerezzenek e magatartástudományi alapokon álló változásmenedzselési mód alkalmazásáról.									

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Ismeri és érti a változásmenedzseléssel és magatartástudományi szervezetfejlesztéssel kapcsolatos alapfogalmakat. - Ismeri a különböző változásmenedzselési modelleket, különös tekintettel a szervezetfejlesztésre.
- Megérti a szervezetfejlesztés során alkalmazott beavatkozásokat, ismeri azok módszertanát és alkalmazhatóságát
- Reális énképpel, önismerettel rendelkezik
- Megérti az emberek sokszínűségéből adódó előnyöket és nehézségeket és azt, hogy a különböző egyéni jellemzők és csoport dinamikai jelenségek hogyan hatnak a szervezet teljesítményére, az szervezeti tagok közötti interakciókra.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a szervezetfejlesztés legújabb kutatási eredményeit.

Képesség:

- Képes reális önértékelésre, saját szervezetfejlesztői, tanácsadói stílusáról.
- Képes a szervezeteken belül előforduló szituációk elemzésére, csoportdinamikai jelenségek felismerésére, saját és mások magatartása mögött meghúzódó tényezők értelmezésére.
- Képes önálló következtetéseket levonni, eredeti megoldási módokat megfogalmazni, döntéseket hozni, képes igényes elemzési feladatokat ellátni.
- Képes másokat meghallgatni, bevonni, mások ötleteit, javaslatait figyelembe venni a szervezeti problémák megoldásánál
- Rendelkezik folyamat tanácsadói képességekkel.
- Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját jellemvonásaihoz, képességeihez, magatartásához, nyitott az önkritikára.
- Nyitott mások magatartásának megértésére, aktív magatartást tanúsít a szervezeti problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a magatartástudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és empátikus hozzáállás jellemzi.
- Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vallja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére.
- Szakmai munkája során törekszik tudásának gyarapítására, a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.

Autonómia és felelősség:

- A szervezeti változások során felelősséggel tudja alkalmazni a szervezetfejlesztéssel kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismereteit.
- Felelősséggel gondolkodik saját tanácsadói kompetenciáinak fejlesztéséről.
- Gyakorlatszerzést követően önállóan is képes szervezetfejlesztési projektek támogatására.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus részletesen tárgyalja a szervezetfejlesztés elméletét, tudományos háttérét, modelljeit és a gyakorlatban alkalmazott beavatkozásokat. A folyamat lépésein végighaladva szó esik a változást kiváltó tényezőkről, a vezető és tanácsadó kapcsolatteremtéséről, a tanácsadó szerepéről, stílusáról, a diagnosztizálásról, az ellenállás leküzdéséről, végül a különböző típusú beavatkozásokról és az eredmények értékeléséről.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások, a témakörök közös megbeszélése, esettanulmányok, szerepjátékok, tesztek, csoportos problémamegoldó feladatok.

Értékelés

Az írásbeli vizsga az órai aktivitás és esettanulmány elemzés figyelembevételével.

Kötelező szakirodalom:

Brown, Donald R. – Harvey, Don (2011): *An Experimental Approach to Organizational Development* eighth edition, Pearson Education Inc., Upper Sadle River, New Jersey

A tananyagról készített diasor

Ajánlott szakirodalom:

Senior, Barbara - Swailes, Stephen (2010): *Organizational Change*, Fourth Edition, Financial Times Prentice Hall, Pearson Education, Harlow

Tudományos folyóiratok tanulmányozása.

Konzultációkra bontott tematika	
28.	Bevezetés, követelmények megbeszélése, szervezetfejlesztés és a változás kihívása. A kultúra változtatása. A tanácsadó szerepe és stílusa.
	TE* Megérti a szervezetfejlesztés koncepcióját, a szervezetfejlesztés öt lépését. Érti a szervezeti kultúra jelentőségét a szervezeti siker elérése szempontjából. Ismeri a szervezetfejlesztési specialista szerepét a szervezetfejlesztésben. Meghatározza saját tanácsadó stílusát.
29.	A diagnózis folyamata. A változással szembeni ellenállás leküzdése. Szervezetfejlesztési stratégiák. Folyamat beavatkozási képességek.
	TE Meghatározza a tüneteket, a problémákat és a problémák okait. Megismeri az információgyűjtés technikáit, és a legfontosabb diagnosztizáló modelleket. Ismeri és érti az egyénektől és szervezetektől eredő ellenállás okokat. Meghatározza a stratégiákat, amelyek segítségével növelhető a változás iránti hajlandóság, motiváció. Ismeri és érti a szervezetfejlesztési beavatkozások széles körét, és tudja, hogyan kell azokat alkalmazni. Megérti a folyamat beavatkozás lényegét, és elsajátítja azok alkalmazását.
30.	Alkalmazottak felhatalmazása, egyéni beavatkozások. Csoport fejlesztő beavatkozások. Csoportok közötti kapcsolatokat fejlesztő beavatkozások. Célkitűzés a hatékony szervezetekért.
	TE Felismeri a dolgozók felhatalmazásának szükségességét a szervezetfejlesztési programokban. Megtapasztalja a személyek közötti kommunikáció dinamikáját. Érti, hogy hogyan illeszkednek a csapatfejlesztő technikák a szervezetfejlesztési programba. Felismeri a csapat problémákat, és az ebből adódó működési nehézségeket. Felismeri a csapatok közötti konfliktusokból eredő problémákat. Megtapasztalja a versengés negatív hatását a szervezeti teljesítményre. Stratégiákat ismer meg, mellyel együttműködő csapatok közötti kapcsolatok alakíthatók ki. Ismeri a kutatás megállapításait a célkitűzésre vonatkozóan.
31.	Munkacsoportok fejlesztése. Magas-teljesítményű rendszerek és a tanuló szervezetek. Szervezeti transzformáció és stratégiai változás. Kihívások a szervezetek számára. A szervezetfejlesztés jövője
	TE Megismeri a minőséggel és teljesítménnyel kapcsolatos legfontosabb szervezetfejlesztési beavatkozásokat és a munkakör tervezés problémáját. Ismeri és érti a rendszer szintű beavatkozások lényegét, a kérdőíves kutatást, a tanuló szervezeteket, az újraszervezést. Ismeri és érti a szervezeti transzformáció kapcsolatát a változási programokkal. Érti a kultúra-stratégia modell lényegét. Érti, hogy hogyan kell fenntartani, belsővé tenni és stabilizálni a változási programokat. Meghatározza a jövőre vonatkozó legfontosabb trendeket.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	HR trendek és tendenciák				Kódja:	GT_MVSL507-17
		angolul:	HR trends and tendencies					
Felelős oktatási egység:			VEZETÉS- ÉS SZERVEZÉSTUDOMÁNYI INTÉZET					
Kötelező előtanulmány neve:							Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	L	Féléves	5	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Dajnoki Krisztina		beosztása:	intézetigazgató, egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgató megismerje a környezeti változások és a globalizáció hatására megjelenő új HR tevékenységeket, amelyek a hagyományos HR funkciók mellett jelentek meg. A tantárgy értelmezi az új tevékenységterületek jelentőségét a stratégiai emberi erőforrás gazdálkodásban, segít feltárni az összefüggéseket a HRM integrált rendszerében. Az elméleti ismeretek kiegészülve esettanulmányok feldolgozásával, szituációs feladatokkal, csoportmunkára épülő tréningekkel, alkalmassá teszi a hallgatót hazai és nemzetközi környezetben való gyakorlati alkalmazására.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul <i>Tudás:</i> Mélyrehatóan ismeri az emberierőforrás-gazdálkodás hagyományos funkcióit és a környezeti változások, a globalizáció hatására megjelenő új tevékenységterületek feladatait és módszereit, melyek jelentősége nem vitatható. Átfogóan ismeri és érti a szervezetek HR működési jellemzőit, gazdasági és társadalmi szerepüket. Ismeri az erőforrások, a tényezők és jelenségek összefüggéseit, az erőforrások felhasználásának szabályait és törvényszerűségeit. Mélyrehatóan ismeri az emberi erőforrás gazdálkodással kapcsolatos, a tantárgy keretében releváns témakörök tudományos eredményeit, a kutatás módszereit, az adott HR tevékenységterület sajátosságait. <i>Képesség:</i> Képes a szervezetek erőforrás gazdálkodási feladataiban szerepet vállalni, a tantárgy keretében megszerzett szakmai tudását az elvárásoknak megfelelően felhasználni, a szervezet céljaival összefüggésben tervező, fejlesztő és támogató tevékenységeket folytatni a megtartás-, munkaélmény-, kompetencia- humán tőke-, tudás-, generáció-, sokszínűség-menedzsment emberi erőforrás gazdálkodás területeken. Képes megérteni a szervezeti folyamatok természetét, külső-belső összefüggéseit, kapcsolatát az emberi erőforrás gazdálkodással és képes a környezeti változásokra rugalmasan reagálni. Képes a szakmai problémák beazonosítására, a nemzetközi tapasztalatok, jó példák hazai követelményeknek megfelelő adaptálására a tantárgy keretében releváns emberi erőforrás menedzsment területen. Képes az emberi erőforrás menedzsment területén magyar és idegen nyelvű publikációs forrásokat felhasználni, ezeket értelmezni, feldolgozni, szakértői anyagokat összeállítani. <i>Attitűd:</i> A folyamatok megértése során kritikus gondolkodás, az elemzésre törekvés jellemzi. Jellemzője az értékalapú megközelítés, amelynek középpontjában a munka, mint alkotó és kreatív tevékenység jelenik meg. Elkötelezett a minőségi munka iránt. <i>Autonómia és felelősség:</i> A humán erőforrás gazdálkodás folyamatos fejlődése, illetve a változások, trendek megismerése végett a hallgató rendelkezik a folyamatos önképzés igényével, tudatosan keresi a szervezeti és egyéni tanulási formákat, belső motiváció alapján folyamatosan él a non-formális tanulás lehetőségével, ennek eredményeként szakmai érdeklődése elmélyül.								
A kurzus rövid tartalma, témakörői Változó HR – a környezeti változások és a globalizáció hatása az EEM funkciókra; A HR, mint profit center, Tehetségmenedzsment rendszerek alkalmazása; Megtartás-menedzsment és elköteleződés, job-hopping; Sokszínűség-menedzsment; Tudásmenedzsment; Munkaélmény-menedzsment (Flow); Humán tőke menedzsment és kompetenciamentedzsment; A HR szerepe a társadalmi felelősségvállalásban; People management és generációmenedzsment; Munkavállalói jólét, családbarát munkahely; Robotizáció hatása a kapacitástervezésre								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Ismeretátadó interaktív előadás és esettanulmányok feldolgozására, szituációs helyzetekre, csoportos feladatmegoldásra épülő gyakorlatok.

A foglalkozásokon való részvétel a kari Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban rögzítettek szerint.

Értékelés

Gyakorlati jegy (írásbeli vizsga)

Kötelező szakirodalom:

POÓR J. – FARKAS F. (szerk.): Átalakuló emberi erőforrás menedzsment a multinacionális cégek helyi leányvállalatainál Közép- és Kelet-Európában. Gödöllő, 2011. ISBN: 978-963-295-083-9

POÓR J. – KAROLINY M-NÉ – BERDE Cs. – TAKÁCS S. (szerk.): Átalakuló emberi erőforrás menedzsment. Complex Kiadó Kft., Budapest, 2012.

POÓR J. – BÓDAY P. – KISPÁL-VITAY Zs. (szerk.): Trendek és tendenciák a kelet-európai emberierőforrás-menedzsmentben. Gondolat Kiadó, Budapest, 2011.

KERECSENDI-MESTER SZ.: Humántőke-menedzsment. Eger, 2013.

NÁBELEK F. - STURCZ A. - TÓTH I.J.: Az automatizáció munkaerő-piaci hatásai Járási munkaerő-piacok automatizációs kitettségének becslése, MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet, Budapest, 2016/4 50.p.

DESSLER, G. (2013): „HUMAN RESOURCE MANAGEMENT” PEARSON EDUCATION, PRENTICE HALL, 692.p.

ARMSTRONG, M. (2009): „ARMSTRONG’S HANDBOOK OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT PRACTICE” KOGAN PAGE PUBLISHERS, LONDON AND PHILADELPHIA, 1089.p.

KAROLINY M-NÉ – POÓR J. (szerk.): Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv Rendszerek és alkalmazások. Complex Kiadó Kft., Budapest, 2010.

+ előadás anyag

+ a témában kiadott releváns szacikkek

Ajánlott szakirodalom:

BOUDREAU, J.W.: HR újratöltve. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2012.

LOSEY, M. – ULRICH, D. – MEISINGER, S. (SZERK.): A HR JÖVŐJE – AZ EMBERIERŐFORRÁS-MENEDZSMENT perspektívái. HVG Kiadói Zrt., Budapest, 2006.

+ a témában releváns szacikkek

Heti bontott tematika (1 előadás + 1 gyakorlat az adott témakörben)	
1.	Változó HR – a környezeti változások és a globalizáció hatása az EEM funkciókra
	TE A hallgató megismeri a HR fejlődés területén jelentkező változásokat, új trendeket, megjelenő funkciókat
	Tehetségmenedzsment rendszerek alkalmazása
	TE A hallgató megismeri a nemzetközi és hazai tehetségmodelleket, alkalmazott TM rendszereket, összefüggéseit más rendszerekkel.
	Megtartás-menedzsment és elköteleződés, a job-hopping jelenség
	TE A hallgató megismeri a megtartás, elkötelezettség, lojalitás szerepét, jelentőségét a szervezetben, megismerkedik a modellel, illetve a job-hopping jelenség kiváltó okaival, hatásaival.
	Munkaélmény-menedzsment (Flow)
	TE A hallgató megismeri a munkaélmény-menedzsment alapjaival, hatásaival, gyakorlati megvalósulás formáival.
	Sokszínűség-menedzsment
	TE A hallgató megismeri az esélyegyenlőség szemlélet mellett a sokszínűség-menedzsment szemléletét, hatásait.
	Esélyegyenlőségi emberi erőforrás menedzsment
	TE A hallgató megismeri a fogyatékos, illetve megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának HR sajátosságait
	Tudásmenedzsment
	TE A hallgató megismeri a szellemi tőke növelését célzó törekvéseket, stratégiai szemléletet.
2.	Humán tőke menedzsment és kompetenciamenedzsment
	TE A hallgató megismeri humán tőke elemeit, a HC növelés lehetőségeit és a kompetenciák tudatos menedzselésének hatásait, sajátosságait
	HR branding, employer branding
	TE A hallgató megismeri HR és a munkavállalói márkáépítés sajátosságait
	A jövő munkaerőpiacának elvárt képességei
	TE A hallgató megismeri azokat a képességeket, kompetenciákat, melyek birtoklása versenyelőnyt jelent a munkavállalók között, hogyan tudjuk ezeket a kompetenciákat egyéni szinten erősíteni, fejleszteni, illetve, hogyan lehet hitelesen találni a munkaadó felé
	A HR szerepe a társadalmi felelősségvállalásban
	TE A hallgató megismeri a HR szerepét, lehetőségeit a CSR tevékenységben
	People management és generációmenedzsment
	TE A hallgató megismeri a hatékony „people management”, mint top 10 elvárt kompetencia főbb ismérveit, fejlesztési lehetőségeit, valamint a generációk hatékony együttműködésének sajátosságait.
	Munkahelyi jólét, családbarát munkahely
	TE A hallgató megismeri a munkahelyi jóllétet, mint stratégiai eszközt, illetve melyek a gondoskodás 21. századi eszközei, valamint a családbarát munkahely ismérveit.
	Robotizáció hatása a kapacitástervezésre, automatizáció munkaerőpiaci hatásai
	TE A hallgató megismeri a digitális ipari forradalom, az automatizáció munkaerő-piaci hatásait, következményeit.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Munkagazdaságtan		Kódja:	GT_MVSL200-17	
		angolul:		Labour economics				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Vezetés-és Szervezéstudományi Intézet Emberi Erőforrás Menedzsment Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				nincs		Kódja:	–	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	nem	Heti	–	Heti	–	Gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező	igen	Féléves	0	Féléves	20			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Kun András István	beosztása:	docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:		beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A tárgy célja megismertetni a hallgatókat a munkaerőpiac alapvető közgazdasági modelljeivel, ezek gyakorlatban való alkalmazhatóságával, illetve a munkaerőpiacot meghatározó intézményi tényezők szerepével (kiemelten a foglalkoztatáspolitikával és a szakszervezetekkel). A kurzus elvégzésével a vezetői és/vagy elemzői pályán elhelyezkedők képessé válnak a munkaerő-piaci folyamatok megértésére, az egyes gazdaságpolitikai intézkedések főbb várható hatásainak előrejelzésére, ezen keresztül pedig a szervezeti emberierőforrás-gazdálkodás szempontjából lényeges tényezők változásaira való felkészülésre, reagálásra. Megértik továbbá a szervezetek és a munkaerőpiac közti kölcsönhatásokat, és így a szervezeti döntések hosszú távú, munkaerő-piaci környezetre gyakorolt hatásait is, ami a stratégiai szintű emberierőforrás-menedzsment alapvető dimenziója. A hallgatók betekintést nyernek ezen felül az alapvető munkaerőpiac-elemző technikákba is.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Képes a vezetés-szervezés tudományágában a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére.
- Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére.
- Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.

Autonómia és felelősség:

- Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.
- Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A munkaerőpiac áttekintése. A munkaerő-kereslete. Keresleti rugalmasságok. Félig állandó munkaerőköltségek. A munkaerő kínálata. Kiegyenlítő bérkülönbségek. Munkaerő-mobilitás. Emberitőke-beruházások. Ösztönzés és termelékenység. Nem, faj, etnikum, diszkrimináció. Szakszervezetek. Kereseti egyenlőtlenségek. Munkanélküliség és munkaerőhiány.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A szemináriumi/gyakorlati órák keretében, interaktív módon kerülnek megvitatásra a munkagazdaságtani ismeretek egyes területei. Ezek megbeszélése, gyakorlati értelmezése mellett a hallgatók csoportos vagy egyéni kutatási projektet valósítanak meg oktatói irányítás mellett, mely prezentációval zárul.

Értékelés

Írásbeli zárthelyi dolgozat (100%).

Kötelező szakirodalom:

Ehrenberg, Ronald G. – Smith, Robert S. [2003]: *Korszerű munkagazdaságtan*. Panem Könyvkiadó, Budapest.
Az előadásokon és a gyakorlaton elhangzott anyag, s az ajánlott irodalom meghatározott részeinek feldolgozása.

Ajánlott szakirodalom:

Galasi Péter [1994]: A munkaerőpiac gazdaságtana. Aula Kiadó, Budapest.

Gömöri András [2001]: Információ és interakció. Typotex Kiadó, Budapest.

Henczi Lajos [szerk.]: Munkaerő-piaci ismeretek. AIFSZ kollégium Egyesület, Budapest.

Spence, Michael A. [1974a]: Market Signaling: Informational Transfer in Hiring and Related Screening Processes. Harvard University Press, Cambridge, MA.

Stiglitz Joseph E. [1977]: Monopoly, Non-linear Pricing and the Imperfect Information: The Insurance Market. Review of Economic Studies, vol. 44 no. 138.,, pp. 407-430.

Varga Júlia [1998]: Oktatás-gazdaságtan. Közgazdasági Szemle Alapítvány, Budapest.

Vámosi Tamás [2013]: Munkaerő-piaci ismeretek: e-learning tananyag. PTE FEEK, Pécs, url: <http://digitalia.lib.ptep.hu/?p=3689>

Van Parijs, Phillippe – Vonderbourght, Yannik [2014]: Alapjövedelem. L' Hartman Kft., Budapest

Varian, Hal R. [2005]: Mikroökonómia középfolkon. Akadémiai Kiadó, Budapest.

A „Munkaerőpiaci Tükör” sorozat.

Heti bontott tematika	
1.	A munkaerő-piaci ismeretek tárgya, módszerei. A munkagazdaságtan alapfogalmai. TE* A hallgatók megismerik a munkaerő-piaci ismeretek tárgykörét és a munkagazdaságtani megközelítésmódot. .
2.	A munkaerőpiac áttekintése. TE: A hallgatók megismerkednek munkaerőpiac főbb definícióival, alapfogalmaival, alapvető folyamataival.
3.	A munkaerő-kereslete TE: a hallgatók értelmezni tudják a munkaerő iránti keresletet, annak meghatározó tényezőit, a keresleti függvényt.
4.	Keresleti rugalmasságok TE: A hallgatók megismerkednek a keresleti rugalmasságok típusaival és ezek felhasználhatóságával a későbbi elemzések során.
5.	Félig állandó munkaerőköltségek. TE: A hallgatók elsajátítják a változó, az állandó és a félig állandó munkaerőköltségek fogalmait, ezek megjelenési formáit, és azt, hogy miképp szolgálhatja ez a szervezeten belüli munkaerő-folyamatok jobb megértését.
6.	A munkaerő kínálata. TE: A hallgatók a munkaerő-piaci kínálatot meghatározó tényezőkkel, folyamatokkal ismerkednek meg.
7.	Kiegyenlítő bérkülönbségek. TE: A kiegyenlítő bérkülönbségek fogalma, és a vérek változékonyságában játszott szerepe, valamint tényezői kerülnek megismertetésre a hallgatókkal.
8.	Munkaerő-mobilitás.. TE: A földrajzi, és munkahelyek közti mobilitás egyéb formáival, ezek tendenciáival ismerkednek meg a hallgatók.
9.	Emberitőke-beruházások. TE: Az emberi tőke koncepciójának, összetevőinek, beruházási módjainak és hatásainak megismertetése a hallgatókkal.
10.	Ösztönzés és termelékenység TE: A munkavállalók termelékenységének főbb tényezői, és meghatározó folyamatai kerülnek megismertetésre
11.	Nem, faj, etnikum, diszkrimináció. TE: A munkaerőpiacon megjelenő csoportkülönbségek okai és ezek közül is kiemelten a diszkrimináció fogalmával, folyamataival ismerkednek meg a hallgatók.
12.	Szakszervezetek TE: A hallgatók megismerik a munkavállalói érdekképviseltek munkaerőpiacon játszott szerepét.
13.	Kereseti egyenlőtlenségek. TE: a kereseti egyenlőtlenségek mibenlétével és mérésének lehetőségeivel ismerkednek meg a hallgatók.
14.	Munkanélküliség és munkaerőhiány: aktuális trendek TE: A munkaerő-piaci egyensúlytalanságok két fajtájával, ezek elemzési módjaival találkoznak a hallgatók.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Üzleti etika				Kódja:	GT_MVSL503-17
		angolul:	Business ethics					
Felelős oktatási egység:			DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:			-				Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		GY	5	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Barizsné Dr. Hadházi Edit		beosztása:	egyetemi adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	-		beosztása	-
A kurzus célja, hogy a hallgatók egyrészt bepillantást nyerjenek az üzleti etika elméleti ismereteibe, a legalapvetőbb modellek és empirikus kutatások eredményeibe. A foglalkozások célja másrészt az, hogy az esettanulmányok feldolgozása során személyiségük és érzelmi intelligencia készségük fejlődjön, és felismerjék, hogy munkájuk során, hosszú távon akkor lesznek hatékonyabbak és eredményesebbek, ha a társadalmi, erkölcsi és etikai normákat ismerik, azok szerint tevékenykednek.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás: A kurzus során a következő témaköröket kívánjuk feldolgozni: az üzleti etika kialakulása, értelmezése hatásintervalluma, változása; az erkölcsi felelősség a piac szereplőinek: a fogyasztók, a tulajdonosok, az alkalmazottak a kormányzat, a szállítók, a helyi közösségek és a természeti környezet vonatkozásában. Hangsúlyt helyezve emellett arra, hogy a hallgatók betekintést nyerjenek a szaktetikákba, és megismerkedjenek az etikai kódex fogalmával és alkalmazásával.								
Képesség: A hallgatók képesek lesznek a különböző érintettek felé etikusan fordulni, az alapvető etikai normákat munkájukban és mindennapjaikban alkalmazni.								
Attitűd: A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő hozzáállást alakítson ki az etikus munkavégzéssel kapcsolatban. Nyitottá válnak továbbá az ezzel kapcsolatos ismeretek megszerzésére, alkalmazására.								
Autonómia és felelősség: A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában az etikai térkép valamennyi szereplőjének értékeit megismerje, azokat figyelembe véve hozza meg döntéseit.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus áttekinti a következő témaköröket: az üzleti etika kialakulása, értelmezése, hatásintervalluma, változása; az erkölcsi felelősség a piac szereplőinek: a fogyasztók, a tulajdonosok, az alkalmazottak, a kormányzat, a szállítók, a helyi közösségek és a természeti környezet vonatkozásába; szaktetikák; etikai intézmények a vállalatban belül.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Előadások, gyakorlatokon a témakörökhöz kapcsolódó feladatok, esettanulmányok megoldása.								
Értékelés Gyakorlati jegy zárthelyi dolgozat formájában, aláírás feltétele: egyéni beadandó dolgozat és prezentáció.								

Kötelező szakirodalom:

Csurgó Ottóné (szerk.) (2006): Üzleti etika, Saldo Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Rt., Budapest
Pálincás Jenő (2006): Üzleti etika, INOK Kft., Budapest
Colin Fisher – Alan Lovell – Néstor Valero-Silva (2013): Business Ethics and Values, Fourth Edition, Pearson Education Limited, Harlow
Peter A. Stanwick – Sarah D. Stanwick (2009): Understanding Business Ethics, First Edition, Pearson Education International, New Jersey

Ajánlott szakirodalom:

- Angyal Ádám (2001): Vállalati kormányzás, Aula Kiadó, Budapest
- Csurgó Ottóné – Hajdu Péter (szerk.) (1997): Bevezetés az üzleti etikába, PSZF, Budapest
- D. K. Prahalad (2005): Esélyek a piramis alján, HVG Könyvek, HVG Kiadó, Budapest
- George, D. Chryssides. – John, H. Kaler (1995): Introduction to Business Ethics, Chapman and Hall, London
- Hajdu Péter (2004): Gazdaságetikai alapismeretek, Képzőművészeti Kiadó, Budapest
- Kerekes Sándor (2007): A környezetgazdaságtan alapjai, Aula Kiadó, Budapest
- Philip, Kotler – Nancy Lee (2007): Vállalatok társadalmi felelősségvállalása, HVG Kiadó ZRt. Budapest
- Sheridan, Thomas – Kendall, Nigel (1992): Corporate Governance, Pitman Publishing, London
- Tóth Gergely (2007): A valóban felelős vállalat, Környezettudatos Vállalatirányítási Egyesület, Budapest
- Török Attila (2002): Üzleti etika, Századvég Kiadó, Budapest

Heti bontott tematika	
1.	Tematika, követelményrendszer ismertetése, csoportok beosztása, a félév szervezési feladatainak egyeztetése, Elméleti bevezetés, CSR (Vállalatok társadalmi felelősségvállalása) TE: Ismeri a jog és az erkölcs hasonlóságait és különbségeit, a gazdaságetika fogalmát és szintjeit, az üzleti etika történeti fejlődését, az etikai irányzatokat, a vállalati etika irányzatait, az üzleti etika fogalmát és alapelveit, az etikai térkép alanyait, a vállalati etikai intézményeket, a társadalmi felelősségvállalás fogalmát, annak Caroll-féle dimenzióit, legfontosabb szakmai területeit.
2.	Etikus marketing, etikus tárgyalás, Etikus emberi erőforrás menedzsment, A szervezeti magatartás etikai viszonyai TE: Ismeri az etikus marketing fogalmát, a reklámetika fogalmát, a reklámetika általános és szakma specifikus jegyeit, a tárgyalás szakaszaiban tudja alkalmazni az üzleti etika alapelveit, szemléletét, az etikus toborzás, kiválasztás, ösztönzés-menedzsment, előléptetés és elbocsátás legfontosabb szempontjait, az etikus döntéshozatal szempontjait, a szervezeten belüli érdekkonfliktusok etikus kezelési lehetőségeit, az üzleti titok fogalmát.
3.	Felelősség a természeti környezet irányába, Fogyasztóvédelem, A pénzügyi tevékenység etikája, Az informatikai társadalom és az etika TE: Ismeri a fenntartható fejlődés fogalmát, elveit, az ökológiai lábnyom fogalmát, a környezetvédelmi szabályozás eszközeit, a hulladékgazdálkodás alapelveit, a fogyasztóvédelem célját, a fogyasztó fogalmát, a fogyasztók alapvető jogait, a leggyakoribb fogyasztóvédelmi problémákat, megoldási lehetőségeiket, a banketika legfontosabb kérdésköreit, a bank és dolgozóinak felelősségeit, az ügyfelek jogait, a biztosításetika legfontosabb elveit, az e-etika főbb elveit.
4.	Szaketikák, A nemzetközi üzleti élet etikája, Etikai intézmények, etikai kódexek, Empirikus kutatások az üzleti etika területén TE: Ismeri a szaketikák szükségességének okait, a legfontosabb szaketikák problematikáját (számviteli munka etikája, adómorál, sajtóetika), a globalizáció és az üzleti etika összefüggéseit, a multinacionális vállalatok működésének erkölcsi vonatkozásait, a nemzeti kultúrák és az üzleti etika kapcsolatát, az etikai intézményeket, az etikai kódex fogalmát, csoportosítási lehetőségeit, legfontosabb tartalmi követelményeit, az üzleti etika területén született legfontosabb empirikus kutatások eredményeit.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Tanulószervezetek, szervezeti tanulás				Kódja:	GT_MVSL504-17
		angolul:	Learning organization, organizational learning					
Felelős oktatási egység:			Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet Emberi Erőforrás Menedzsment Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:			-				Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	5	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. Kiss Zsuzsanna			beosztása:	adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:				beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a tanulószervezeteket, szervezeti tanúlással kapcsolatos alapfogalmakat, alapelveket, az információgazdaság jellemzőit, a tudás menedzselésének gyakorlati aspektusait.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Érti és ismeri a szervezetek tudásának menedzselésével kapcsolatos feladatokat, folyamatokat.								
Képesség:								
Elméleti, fogalmi és módszertani ismereteinek birtokában képes a szervezetek tudásmenedzsment-rendszerének átlátására, koordinálására, irányítására.								
Attitűd:								
Nyitott az új ismeretek megszerzésére, saját ismereteinek továbbadására. Törekszik ismereteinek bővítésére, elkötelezett szakmája iránt.								
Autonómia és felelősség:								
Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus áttekinti a következő témaköröket: alapfogalmak, a tanulószervezetek környezete, információgazdaság, tudásgazdaság, szervezeti tudás és tanulás, szervezeti kultúra, tudástőke, mint vállalati erőforrás, szervezeti tanulás, tanulási görbék, tanuláselméletek, csoportok, innováció-menedzsment.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Prezentációkkal (ppt) segített előadások, melyet a hallgatók számára elérhetővé teszünk, a gyakorlatokon az elméleti ismeretek elmélyítése.								
Értékelés								
Írásbeli vizsga.								
Kötelező szakirodalom:								
Boda György (2008): A tudástőke kialakulás és hatása a vállalati menedzsmentre. Információs Társadalomért Alapítvány, Budapest.								
Kiss Zsuzsanna (2012): Esettanulmány egy technológiai innováció bevezetéséről. Virtuális Intézet Közép-Európa Kutatására Közleményei 4:(4) 269-280.								

March, G, James (2005): Szervezeti tanulás és döntéshozatal Alien kiadó – Rajk László Szakkollégium, Budapest.
 Szabó Katalin - Hámori Balázs (2006): Információgazdaság, Akadémia Kiadó, Budapest.

Ajánlott szakirodalom:

Bencsik Andrea (2013): Best practice a tudásmenedzsment kiépítésében avagy Tudásmenedzsment kézikönyv menedzserek számára. Harlow: Pearson, London.

Kiss Zsuzsanna (2014): Fiatal diplomások foglalkoztathatósága Magyarországon, PhD értekezés, DE-KTK, Közgazdaságtudományi Doktori Iskola, Debrecen

Sveiby, K. E. (2001): Szervezetek új gazdasága: a menedzselt tudás. KJK Kerszöv. Jogi és Üzleti Kiadó.

Félévi bontott tematika	
1.	Bevezetés, követelmények ismertetése, alapfogalmak. Tudás kodifikálás, tudástérkép. Információgazdaság, tudásgazdaság, tanuló gazdaság. Tudástársadalom. Explicit-tacit tudás. A tudás kódolás, tudástérképek szerepe a vállalatok életében, példák, esettanulmány,. TE*: ismerteti a tudásmenedzsmenttel kapcsolatos alapfogalmakat, a tudáskodifikálás, a tudás feltérképezésének jelentőségét, a tanuló gazdaság fogalmi kereteit, a tudástársadalom kialakulást.
2.	Szervezeti kultúra. Szervezeti tudás. Tudásszervezet. A szervezeti kultúra szerepe a tudásmegosztásban, esettanulmány. TE: ismerteti a szervezeti kultúra típusok sajátosságait a tudásmenedzsment szemszögéből, ismerteti a szervezeti tudáskészletet. a tudásszervezetek jellemzőit.
3.	Szervezeti tanulás. Tudástőke. Csoportok, teamek. Esettanulmány, „rutin” feladat. TE: ismerteti a szervezeti tanulás specialitásait, a tudástőke mérésének lehetőségeit, a csoportok szerepét.
4.	Tanulási görbe. Tanuláselméletek. Innováció menedzsment. Tanulási módszerek, esettanulmány. TE: ismerteti a tanulási görbe jellemzőit, a tanuláselméleteket, az innovációkkal kapcsolatos jellemzőket.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Vezetői kompetenciafejlesztés		Kódja:	GT_MVSL505-17	
		angolul:		Leadership Competence Development				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	20			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Ujhelyi Mária		beosztása:	egyetemi docens, tanszékvezető
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
betekintést nyerjenek a vezetők feladataiba, elsajátítsák a munkaerő eredményes vezetéséhez, valamint a munkafeladatok hatékony megszervezéséhez szükséges társas és technikai kompetenciákat, ezáltal a későbbiekben a munkahelyi gyakorlatban is sikeresen oldanak meg összetett feladatokat, hatékonyan kezelnek vezetői fellépést igénylő helyzeteket, emberi kapcsolatokat.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Ismeri és érti a vezetéssel kapcsolatos alapfogalmakat. Tisztában van a vezetéselméletek különböző irányzataival, ismeri a vezetési funkciókat, szerepeket, kompetenciákat.
- Reális énképpel, önismerettel rendelkezik
- Megérti az emberek sokszínűségéből adódó előnyöket és nehézségeket és azt, hogy a különböző egyéni jellemzők és csoport dinamikai jelenségek hogyan hatnak a szervezet teljesítményére.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a vezetés- és szervezéstudomány és gyakorlat korszerű irányzatait és eredményeit.

Képesség:

- Képes reális önértékelésre, saját vezetői kompetenciáinak fejlesztésére.
- Képes a szervezeteken belül előforduló szituációk elemzésére, csoportdinamikai jelenségek felismerésére, saját és mások magatartása mögött meghúzódó tényezők értelmezésére.
- Képes önálló következtetéseket levonni, eredeti megoldási módokat megfogalmazni, döntéseket hozni, képes igényes elemzési feladatokat ellátni.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes lesz a szervezetek vezetésére.
- Képes a vezetés-szervezés tudományágában a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére.
- Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját jellemvonásaihoz, képességeihez, magatartásához, nyitott az önkritikára.
- Nyitott mások magatartásának megértésére, aktív magatartást tanúsít a szervezeti problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a magatartástudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és empátikus hozzáállás jellemzi.
- Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vallja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére.
- Szakmai munkája során törekszik tudásának gyarapítására, a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.

Autonómia és felelősség:

- A szervezetek menedzselésével, vezetésével kapcsolatos kérdésekben önálló elemzésre, véleményalkotásra és problémamegoldásra képes.
- Felelősséggel gondolkodik saját kompetenciáinak fejlesztéséről.
- Gyakorlatszerzést követően önállóan létesít, szervez és vezet különböző profilú és méretű szervezeteket.
- Önállóan és felelősséggel tervezi és szervezi beosztottai szakmai és általános fejlődését.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus részletesen tárgyalja a vezetéssel kapcsolatos fogalmakat, áttekinti a vezetéselméleteket, majd a vezetői jellemzők, készség, képesség, kompetencia, magatartás vizsgálatán keresztül tekinti át a sikeres vezetés kérdéskörét. A vezetői kompetencia fa ismertetését követően a következő témakörök kerülnek áttekintésre: önismeret, érzelmi intelligencia, kapcsolatépítés, kommunikáció, figyelem, időmenedzselés, stressz menedzselés, célkitűzés, visszajelzés, delegálás, empowerment, csapatépítés, konfliktuskezelés, tárgyalás, analitikus és kreatív problémamegoldás, befolyásolás, meggyőzés, hatalomgyakorlás, motiválás, teljesítményértékelés, értekezletek tartása, coaching, mentorálás, változásvezetés.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A témakörök közös megbeszélése, kompetenciák értékelése, tesztek, szerepjátékok, csoportos problémamegoldó feladatok segítségével.

Értékelés

az órai aktivitás az önértékelésről készített házi dolgozat, valamint írásbeli vizsga eredményének figyelembevételével.

Kötelező szakirodalom:

Whetten, David A. – Cameron, Kim S. (2016): *Developing Management Skills*, Ninth Edition, Pearson Education Limited, Boston

Yukl, Gary (2010): *Leadership in Organizations*, seventh edition, Pearson Education Inc. Upper Sadle River, New Jersey

Ajánlott szakirodalom:

Kispál-Vitai Zsuzsanna (2013): *Szervezeti viselkedés* Pearson Education Limited, Harlow, England

Robbins, Stephen P. – Judge, Timothy A. (2013): *Organizational Behavior*, fifteenth edition Pearson Prentice Hall

Tudományos folyóiratok tanulmányozása.

Heti bontott tematika	
32.	Bevezetés, követelmények megbeszélése, vezetői képességek. Vezetői funkciók, szerepek, kompetenciák, vezetéselméletek. Önértékelés (elméleti áttekintés), érzelmi intelligencia.
	TE* Megérti a kurzus célját, jelentőségét, játékos feladat keretei közt értékeli saját vezetői kompetenciáit. Ismeri, érti és kritikusan elemezni képes a vezetéselméleteket, vezetési funkciókat, szerepeket. Ismeri az önértékelés és önismeretszerzés technikáit. Önkitöltős tesztek segítségével a gyakorlatban is teszteli azokat.
33.	Kapcsolatok építése, kapcsolati háló. Időmenedzselés, stressz menedzsment. Kommunikáció, célkitűzés, visszajelzés, meggyőzés.
	TE Ismeri a kapcsolatépítés fontosságát, tesztek és feladatok segítségével megismeri saját kapcsolatépítési stílusát, kapcsolati hálóját, illetve a kapcsolatok típusait. Ismeri és érti az időmenedzselés és stressz menedzselés módszereit, technikáit, elemzi saját gyakorlatát. Tisztában van a kommunikáció vezetésben betöltött szerepével, ismeri a támogató kommunikáció lényegét. Ismeri és alkalmazza a célkitűzés, hatékony visszajelzés és meggyőzés szempontjait, technikáit.
34.	Felhatalmazás, delegálás. Csapat építés, konfliktusok kezelése, tárgyalás, analitikus és kreatív problémamegoldás. Hatalom és befolyás, szervezeti politika.
	TE Ismeri és érti a felhatalmazás és delegálás folyamatát, alkalmazásának lépéseit, előnyeit, hátrányait, illetve alkalmazásukat akadályozó tényezőket. Tréning feladatok segítségével megtapasztalja a csapat építés, konfliktuskezelés és tárgyalás folyamatát, az analitikus és kreatív problémamegoldást. Ismeri és érti a hatalom fogalmát, alapját, forrásait, felismeri a hatalmi taktikákat, tisztában van azok eredményességével. Érti a szervezeti politika fogalmát, hatását, a politikai magatartást befolyásoló tényezőket.
35.	Motiválás, teljesítményértékelés, mentorálás, coaching. Értekezletek tartása. Változásvezetés.
	TE Ismeri és érti a teljesítményértékelés és motiválás vezetésben betöltött szerepét, a mentorálás és coaching alkalmazásának körülményeit. Ismeri és érti a sikeres értekezlettartás fontosságát, áttekinti a témához kapcsolódó gyakorlati tanácsok sokaságát. Ismeri és érti a vezetés speciális szerepét a változások menedzselésében.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Döntéshozatal		Kódja:	GT_MVSL506-17	
		angolul:		Decision making theory				
Felelős oktatási egység:				Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti	0	kollokvium	4	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Szabados György Norbert		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása:	
A kurzus célja megismertetni a hallgatókkal a döntéshozatal kialakulását, irányzatait, módszertanát, kutatási eredményeket, alkalmazási lehetőségeit.								
Tudás: Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometria, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.								
Képesség: Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.								
Attitűd: Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).								
Autonómia és felelősség: Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Vezetéshozatal és döntés. A döntéshozatal koncepciói. Híres vezetők-vezetői döntések. Kialakuláshoz. Korlátozott racionalitás. Döntések kultúrája. Közösségi döntések.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A tárgy keretében előadások és gyakorlatok vannak. Mindezek, illetve a kiadott szakirodalom alapján a hallgató a számonkérésre önállóan készül fel.								

Értékelés

Kollokvium. Zárthelyi és beadandó dolgozatok (a beadandó dolgozatok készítésének követelményeit az oktató az első előadáson ismerteti). A két beadandó dolgozat és a zh alapján megajánlott jegy kerül beírásra a szorgalmi időszakban, illetve vizsgajegy a vizsgaidőszakban.

Kötelező szakirodalom:

Paprika Z. (2005): Döntéselmélet. Alinea Kiadó, Budapest.

Ajánlott szakirodalom:

Szántó R.- Wimmer Á.- Zoltayné Paprika Z.(2011): Döntéseink csapdájában. Alinea Kiadó, Budapest.

Hámori Balázs: Érzelem Gazdaságtan. A közgazdasági elemzés kiterjesztése, Kossuth Kiadó, Budapest, 2003.

Komócsin L. (2009-2011): Módszertani kézikönyv coachoknak és coachingszemléletű vezetőknek I-II. Manager Könyvkiadó, Budapest.

Az önigazolás. In: Aronson, E.: A társas lény.KJK-Kerszöv-Jogi és üzleti kiadó Kft. 187-255.p.

Prahalad, C.K: Esélyek a piramis alján. HVG Kiadó, Budapest.

Heti bontott tematika	
1.	A tárgy követelményrendszerének ismertetése. Esettanulmány és híres vezetők házi dolgozat készítésének követelményei. Vezetéstudomány és döntés. A döntések vizsgálatának aktualitásai. Emberekkel kapcsolatos döntések. Híres vezetők-vezetői döntések-döntések és tanácsadók. Döntéstudományi definíciók I. Bizonyosság, kockázat, bizonytalanság. Döntéstudományi definíciók II. Probléma és problémafeltárás. Döntéshozatal és vezetői stílusok. Döntéstudományi irányzatok. Normatív és viselkedési modellek. TE*
2.	A japán döntéshozatali módszer. Egyéni döntéshozatal. Csoportos döntéshozatal. Ismertebb szociálpszichológiai kísérletek. Döntéshozatali evolúció. HUSZ-ok, a ránk hagyományozott tudás szerepe. Kilátástudomány. Játéktudomány. Esélyek a piramis alján. Közösségi döntések-önkormányzati döntések. TE
3.	Döntési tréningek a szervezethez. Piros-kék játék vs. Sheriff-féle csoportközi viszonyok. Csoportnyomás-12 dühös ember-vita TE

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Pénzügyi kimutatások elemzése		Kódja:	GT_MVSL601-17	
		angolul:		Financial analysis				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Fenyves Veronika		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Sütő Dávid		beosztása	PhD hallgató
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
- A hallgatók megismerjék a vállalkozások pénzügyi elemzésének módszertanát, a pénzügyi elemzések végrehajtását és a megkapott eredményeket képesek legyenek kiértékelni. - A hallgatók megismerkedjenek a különböző pénzügyi modellekkel. - A hallgatók megismerkedjenek, felhasználói szinten tudják alkalmazni a Microsoft Office 2007 Excel programját								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Érti a szervezetek működése során felmerülő problémák és új jelenségek megoldási módozatait, illetve a kritikus feldolgozására irányuló módszereket.								
Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes pénzügyi modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.								
Képesség:								
Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára.								
Attitűd:								
Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére								
Autonómia és felelősség:								
Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A hallgatók megismertetése a vállalkozások pénzügyi elemzésének módszertanával, a pénzügyi elemzések végrehajtásával és az eredmények értékelésével, illetve azok felhasználási lehetőségeivel. A hallgatók számára lehetőséget biztosítani különböző pénzügyi modellek megismerésére. Az ismeretek elmélyítése érdekében a szemináriumokon a hallgatók az elméleti anyaghoz kapcsolódó feladatokat, esettanulmányokat oldanak meg a Microsoft Office 2007 Excel programjának a felhasználásával								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Az előadások keretében a hallgatók a pénzügyi kimutatásokkal és a pénzügyi elemzéssel kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon pedig olyan számításokat végeznek, és olyan esettanulmányokat oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a pénzügyi kimutatások értelmezéséhez, elemzéséhez, ok-okozati összefüggések feltárásához.								

Értékelés

A hallgatók számonkérése 3 részből tevődik össze:

1. az elméleti tananyagból megírt 2 Moodle teszt (15-15%),
2. a gyakorlatokon megoldott feladatokhoz hasonló feladatok megoldása MS Excelben (30%),
3. önálló elemzés elvégzése és bemutatása (40%).

Kötelező szakirodalom:

Órai tananyag és a Moodle-ra feltett anyagok.

Béhm I. - Zémán Z. (2016): A pénzügyi menedzsment controll elemzési eszköztára Akadémia Kiadó Zrt. ISBN: 9789630597746

Adorján et al (2003): Számvitel és elemzés II. kötet, Magyar Könyvvizsgálói Kamara,

Sztanó, I. – Korom, E. (2005): Amit a mérleg mutat I -II., Saldo

A Controller és a Controller Info c. folyóiratok témához kapcsolódó cikkei

Ajánlott szakirodalom:

K. R. Subramanyam, John W (2014): Financial Statement Analysis 11th Edition, ISBN978-0078110962

TS Grewal's (2016): Analysis of Financial Statements for Class 12 - with CD : CBSE : 2016 Edition

ISBN: 9788183506038

Tematika

A pénzügyi/gazdasági döntéshozatal kihívásai. Az Excel 2007 alkalmazása pénzügyi számításokban. A pénzügyi kimutatások készítése és szerepe. Kimutatás táblázatok (pivot táblák) készítése Excel 2007-ben. A pénzügyi elemzés keretei, módszerei. Az Excel 2007 alkalmazása az elemzés eredményeinek ábrázolásában. Az eszközök elemzése. A pénzügyi elemzésben alkalmazható statisztikai módszerek az Excel 2007-ben. A saját tőke és a kötelezettségek elemzése. Az eredménykimutatás elemzése. A mérleg és eredménykimutatás komplex elemzése. Vállalati válság, csődelőrejelzés. A pénzügyi teljesítmény mérésének módszerei. Hitelemzés. Intellektuális tőke mérése.

A hallgató képes lesz a pénzügyi/gazdasági döntéshozatal értelmezésére. A hallgató képes lesz pivot táblák készítésére. A hallgató képes lesz eredményeit különbözőképpen ábrázolni az excel segítségével. A hallgató képes lesz a pénzügyi kimutatások esetében használatos statisztikai módszerek alkalmazására. A hallgató képes lesz az eszközök, források és az eredményt meghatározó tényezők elemzésére, ok-okozati összefüggések feltárására.. A hallgató képes lesz alkalmazni a csődelőrejelzési modelleket, felismerni a vállalati válság jeleit. A hallgató képes lesz alkalmazni az intellektuális tőke mérésének különböző módszereit.

A tantárgy neve:		magyarul:	Vezetői számvitel				Kódja:	GT_MVSL603-17
		angolul:	Management Accounting					
Felelős oktatási egység:			DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:			-				Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	5	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Fenyves Veronika		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Sütő Dávid		beosztása	PhD hallgató
A kurzus célja, hogy a hallgatók - A tantárgy oktatásának célja olyan ismeretanyag biztosítása és elsajátíttatása, mely alapot és segítséget nyújt minden vállalkozásnak az eredményességet növelő munkához, hozzájárul a vállalkozások gazdasági és pénzügyi stabilitásának megalapozásához. - Az oktatásban résztvevők legyenek képesek controlling szemléletű divíziónkénti hozam- és költségelszámolásra; költség helyi tervezett-tényleges adatok összehasonlítására és a leterheltség vizsgálatára; vertikális üzemek hozam és költségelszámolására, belső felhasználásra kerülő termékek esetében; hozam- és költségelszámolásra munkakalkulációs rendszerben; folyamat kalkuláció készítésére - folyamatköltség elszámolásra; önköltségszámításra.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás: Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes pénzügyi modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is. Ismeri és érti a vállalkozásfejlesztés alapvető és átfogó fogalmait, elméleteit, jellegzetességeit és összefüggéseit, tudományos problémafelvetéseit								
Képesség: A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően közepes és nagyméretű vállalkozást, komplex szervezeti egységet vezet, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót lát el, összetett gazdálkodási folyamatokat tervez, irányít, az erőforrásokkal gazdálkodik.								
Attitűd: Nyitott a vállalkozásfejlesztést érintő gazdasági, társadalmi változások iránt, társadalmi és szociális érzékenységgel rendelkezik								
Autonómia és felelősség: Elemzi és értékeli a vállalkozás működésének tapasztalatait, kezeli annak a felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlati eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A hallgatók részére olyan ismeretanyag biztosítása és elsajátíttatása, mely alapot és segítséget nyújt minden vállalkozásnak az eredményességet növelő munkához, hozzájárul a vállalkozások gazdasági és pénzügyi stabilitásának megalapozásához, képesek legyenek controlling szemléletű divíziónkénti hozam- és költségelszámolásra; költség helyi tervezett-tényleges adatok összehasonlítására és a leterheltség vizsgálatára; vertikális üzemek hozam és költségelszámolására, belső felhasználásra kerülő termékek esetében; hozam- és költségelszámolásra munkakalkulációs rendszerben; folyamat kalkuláció készítésére - folyamatköltség elszámolásra; önköltségszámításra. A vezetői beszámolási rendszerek megismerésével az irányításban résztvevők döntéseinek megalapozottságát képesek legyenek segíteni.								

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében a hallgatók a vezetői számvittel kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon pedig olyan számításokat végeznek, és olyan esettanulmányokat oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a vezetői számviteli módszerek alkalmazásában.

Értékelés

A hallgatók számonkérése 2 részből tevődik össze:

1. az gyakorlaton megoldott feladatokhoz hasonló feladatok megoldása 2 alkalommal (25-25 %),
3. szóbeli vizsga a kiadott tételsor alapján (50%).

Kötelező szakirodalom:

Órai tananyag és a Moodle-ra feltett anyagok.

Laáb Ágnes. Döntéstámogató vezetői számvitel Complex Kiadó Kft. Budapest 2011

Robert N. Anthony – Vijay Govindarajan: Menedzserkontroll-rendszerek Páner Könyvkiadó Kft. Budapest 2013. ISBN: 9789635455126

Ajánlott szakirodalom:

Kaplan, Robert S. – Atkinson, Anthony A.: Vezetői üzleti gazdaságtan – haladó vezetői számvitel. Panem Könyvkiadó Kft. Budapest 2003.

Wileman A: Költségmenedzsment – a hatékony költséggazdálkodás és – csökkentés stratégiái HVG Kiadó, Budapest 2009

Alasdair Gilchrist (2015): Management Accounting (Projects & Budgets): New Manager Series (English Edition) Kindle Edition ISBN 978-0470952344

Tematika

A költségmenedzselést támogató (hagyományos) vezetői számvitel. A vezetői számvitel hozzájárulása a költséggazdálkodáshoz. A költségallokáció hagyományos módszerei. Eltéréslemzés, a költségellenőrzés hatásköze. Felelősségelv a vezetői számvitelben A transzferárak szerepe. Törekvések a vállalati általános költségek ésszerűbb menedzselésére. A japán értékalapú módszerek. A stratégiai menedzselést támogató vezetői számvitel. Stratégiai információk a vezetői számvitelben. Stratégiai kompetenciák a vezetői számvitelben. Környezeti erőforrások és fenntarthatósági célok a vezetői számvitelben.

A hallgató képes lesz a vezetői számvitel és a pénzügyi számvitel megkülönböztetésére. A hallgató képes lesz a költségek csoportosítására, költségszámításokra. A hallgató képes lesz az önköltségszámításra. A hallgató képes lesz az eltéréselemzés módszerének alkalmazására. A hallgató képes értelmezni a felelősségi központok szerepét. A hallgató képes értelmezni a transzferárak jelentőségét. A hallgató képes lesz értelmezni az újabb kalkulációs módszereket. A hallgató képes lesz alkalmazni a stratégiai menedzselést támogató vezetői számviteli módszereket. A hallgató képes lesz megkülönböztetni a vezetői számvitelt támogató stratégiai információkat. A hallgató képes lesz megkülönböztetni, felismerni a stratégiai kompetenciák a vezetői számvitelben. A hallgató képes lesz felismerni a környezeti erőforrásokat és fenntarthatósági célokat a vezetői számvitelben

A tantárgy neve:		magyarul:		Az SAP használata a számvitelben és a controllingban				Kódja:	GT_MVSN604-17
		angolul:		Applications of Financial Management (SAP)					
Felelős oktatási egység:				Számvitel és Pénzügy Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:				-				Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti	-	Heti	-	gyakorlat	3	magyar	
Levelező	x	Féléves	-	Féléves	10				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Kárpáti Tibor			beosztása:	egyetemi adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Dr. Máté Domicián			beosztása	egyetemi adjunktus
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
A tárgy kialakításánál a főbb szempont az volt, hogy megismertettesse a hallgatóknak a Vállalat Irányítási Rendszerek (ERP) legfontosabb tulajdonságait, a fejlődésük történetét és a felhasználásukban rejlő előnyöket. A gyakorlati alkalmazásukat pedig a SAP R/3 rendszerén keresztül szemlélteti.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
Tudás:									
Ismeri a korszerű informatikával és know-how-val támogatott vezetési és szervezési módszereket és azok gyakorlati alkalmazását.									
Képesség:									
A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót képes ellátni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni.									
Attitűd:									
Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.									
Autonómia és felelősség:									
Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									
A navigációs alapismeretek mind a Gazdaságtudomány iránt érdeklődők mind pedig a Debreceni Egyetem más tudományterületek egyetemi hallgatói számára nyújt segítséget, amely egyáltalán nem igényel különös előképzettséget ebben a témában. A tananyag mind otthoni mind pedig tantermi foglalkozások során elsajátítható.									
Az alapvető SAP ismeretek megismerése után a hallgatók megértik, hogy miért és mire érdemes az ERP rendszereket a gyakorlatban használni, valamint képesek lesznek még a navigációs alapismeretek elsajátítása után a SAP felhasználói felületén keresztül üzleti folyamatokat és konkrét megoldandó gazdasági problémákat, eseteket kezelni. A tananyag ezért referenciául szolgálhat az SAP rendszerek későbbi felhasználói számára.									
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek									
Az elméleti megalapozás után a gyakorlatokon elhangzottak, megoldott feladatok, elvégzett munkafolyamatok és kiosztott esettanulmányok.									

Értékelés

A félévközi munka gyakorlati jeggyel zárul, amely a zárthelyi dolgozat(ok) és a szemináriumi munka eredményeként tevődik össze. Az érdemjegy (100%) megszerzésének követelményei:

- gyakorlati órák látogatása (legfeljebb 3 igazolt és/vagy igazolatlan hiányzás)
- a hallgatók aktívan részt vesznek egyénileg a szemináriumi munkában.

a hallgatók a félév során két alkalommal zárthelyi dolgozatban bizonyíthatják tudásukat (50-50%).

A vizsga eredményei a következők szerint alakulnak:

0-50%	elégtelen
50-59%	elégséges
60-69%	közepes
70-79%	jó
80% felett	jeles

Kötelező szakirodalom:

Mazzulo, J. – Wheatley, P. (2011): SAP R/3 for Everyone: Step-by-Step Instructions, Practical Advice, and Other Tips and Tricks for Working with SAP, Prentice Hall

Ajánlott szakirodalom:

Anderson, G. (2011): Teach Yourself SAP in 24 Hours, Fourth Edition, Sams publisher

George Anderson.

Bodnár Pál: SAP alkalmazások I. Perfekt, 2008

Hetyei József (szerk): ERP rendszerek Magyarországon, a XXI. században. Computerbooks, 2009.

Hernandez-Keogh-Martinez: SAP R/3 kézikönyv, Panem, 2006,

Heti bontott tematika	
1.	A félévi tantárgyi követelmények és feladatok ismertetése. A számviteli modul alapjai. TE* Megismeri a számviteli modul alapfogalmait.
2.	Az üzleti információs rendszerek és fejlődésük áttekintése. Az ERP rendszerek jellemzői, és az adatbiztonság Az SAP program története és alapvető tulajdonságai és Az SAP modulok sajátosságai.. TE Megismeri az ÜII rendszerek alapjait.
3.	Az SAP R/3 rendszer: felhasználói felület bemutatása, rendszerben történő navigálás, adatbevitel lehetőségei. TE Képes kezelni az SAP R/3 rendszer: felhasználói felületét, rendszerben történő navigálás, adatbevitel lehetőségeit.
4.	Az SAP R/3 Business Workplace levelezési rendszere, disztribúciós lista stb. TE Képes kezelni az SAP R/3 Business Workplace rendszerét.
5.	A workflow munkafolyamat és az SAP R/3 naptár funkció bemutatása. TE Képes kezelni workflow munkafolyamatot és az SAP R/3 naptár funkcióit.
6.	Az SAP R/3 rendszer: standard riport lekérés folyamata, az eredmény mentése, nyomtatása. TE Képessé válik az SAP R/3 rendszer: standard riportot lekérésére, az eredmény mentésére, nyomtatására.
7.	I. Zárthelyi Dolgozat TE A megszerzett tudás átadására képes lesz.
8.	BESZÁMOLÁSI HÉT TE Félévközben felmerül t problémák gyakorlása.
9.	Ismerkedés a GBI vállalattal. Pénzügyi és számviteli alapismeretek az SAP-ban. TE Megismeri a GBI vállalatot a Pénzügyi és számviteli alapismereteken keresztül.
10.	Pénzügyi és számviteli modul: törzsadatok kezelése. TE Képessé válik a Pénzügyi és számviteli modul kezelésére.
11.	Pénzügyi és számviteli modul: éves beszámoló készítése, ÁFA bevallás TE Képessé válik az éves beszámoló készítésére.
12.	Pénzügyi és számviteli modul: ÁFA bevallás TE Képessé válik ÁFA bevallás készítésére.
13.	II. Zárthelyi Dolgozat TE A megszerzett tudás átadására képes lesz.
14.	Konzultáció TE Félévközben felmerült problémák gyakorlása.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	A controlling speciális területei						Kódja:	GT_MVSN606-17
		angolul:	Special areas of controlling							
2017/2018/1										
Felelős oktatási egység:			DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet							
Kötelező előtanulmány neve:									Kódja:	
Típus		Heti óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat		Labor				
Nappali		Heti	2	Heti	2	Heti	0		5	magyar
Levelező	+									
Tantárgyfelelős oktató			neve:		Dr. Kiss Anita			beosztása:	tanársegéd	
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:					beosztása		
A kurzus célja, hogy megismertetése a hallgatókat a controlling speciális területeivel, funkcióival.										
Tanulás eredmények, kompetenciák: <i>Tudás:</i> A controlling-rendszer vállalaton belüli funkcionális területeinek megismerése. <i>Képesség:</i> Képessé válik a hallgató a controlling funkcionális területei sajátosságainak elkülönítésére, valamint az alapvető összefüggések értelmezésére. <i>Attitűd:</i> Ismeretek nyújtása a controlling speciális területeinek gyakorlati megvalósulásairól. <i>Autonómia és felelősség:</i> Felelősséggel dönt a kurzus során szerzett ismeretek bővítéséről és fejlesztéséről.										
A kurzus tartalma, témakörei A tantárgy oktatásának célja a controlling funkcionális területi sajátosságainak megismerése, ismertek nyújtása a controlling gyakorlati megvalósulásairól.										
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Elméleti és gyakorlati ismertek átadása illusztratív példákon, vállalati esettanulmányokon keresztül.										
Értékelés A megszerzett ismeretek számonkérése írásbeli dolgozat formájában történik. A dolgozatok felépítése: az elméleti anyagra vonatkozó tesztek, igaz-hamis állítások és rövid kérdések (definíciók, képletek, összefüggések), valamint gyakorlati, számítási feladatok, esettanulmányok megoldása.										
Kötelező olvasmány: Anthony, R. N. – Govindarajan, V. [2009]: Menedzsmentkontroll – rendszerek. Panem kiadó, Budapest Magyar Controlling Egyesület Oktatói Munkacsoportjának tagjai [2014]: Controlling esettanulmányok. Saldo Kiadó, Budapest Maczó K. (szerk.) [2007]: Controlling a gyakorlatban, Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központ, http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/controlling-gyakorlatban/ch01.html Controller Info folyóirat cikkei (www.controllerinfo.hu) Az órán kiadott feladatlapok, anyagok.										
Ajánlott szakirodalom: Boda György – Szlávik Péter [2005]: Controlling rendszerek tervezése. KJK-KERSZÖV Kiadó, Budapest Hanyecz Lajos [2009]: Controlling és üzleti tervezés. Saldo Kiadó Sinkovics Alfréd [2007]: Költség és pénzügyi controlling Complex kiadó Marketing –controlling RAABE Kiadó, 2005										

Heti bontott tematika	
1. hét	Bevezetés – alapvető kérdések TE: Ismeri az alapfogalmakat, a kontroll, vezetés és rendszerek definícióját.
2. hét	A controlling fogalma, a controlling koncepció lényege TE: Ismeri a menedzsmentkontroll, feladatkontroll és stratégiaalkotás tevékenységek tartalmát.
3. hét	Humán controlling TE: Ismeri a humán controllingot.
4. hét	Marketing controlling TE: Ismeri a marketing controllingot.
5. hét	Értékesítési controlling TE: Ismeri az értékesítési controllingot.
6. hét	Logisztikai controlling TE: Ismeri a logisztikai controllingot.
7. hét	Szolgáltató szervezetek controllingja TE: Ismeri a szolgáltató szervezetek controllingját.
8. hét	Transzferárazás TE: Ismeri a transzferárazást.
9. hét	Multinacionális szervezetek controllingja TE: Ismeri a multinacionális szervezetek controllingját.
10. hét	Projekt controlling TE: Ismeri a projekt controllingot.
11. hét	Beruházás controlling TE: Ismeri a beruházás controllingot.
12. hét	Banki controlling TE: Ismeri a banki controllingot.
13. hét	Egészségügyi intézmények controllingja TE: Ismeri az egészségügyi intézmények controllingját.
14. hét	Összefoglalás TE: Alapos ismeretekkel rendelkezik a menedzsmentkontroll-rendszerekről, a controlling-rendszer vállalaton belüli funkcionális területeiről.

A tantárgy neve:		magyarul:	Pénzügyi controlling				Kódja:	GT_MVSL600-17
		angolul:	Financial controlling					
Felelős oktatási egység:			DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:							Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Dr. Tarnóczy Tibor			beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:	Tömöri Gergő			beosztása	PhD hallgató
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
- megismerjék a pénzügyi controlling feladatát, alapvető kérdéseit; - megismerjék a pénzügyi controlling különböző területeinek gyakorlati feladatait; - megismerjék és elsajátítsák azokat a módszereket, eljárásokat, amelyek a pénzügyi controllingban használhatók; - képessé váljanak a pénzügyi controllinggal kapcsolatos feladatok elvégzésére.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Érti a szervezetek működése során felmerülő problémák és új jelenségek megoldási módozatait, illetve a kritikus feldolgozására irányuló módszereket.
- Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciók ellátására, összetett gazdálkodási folyamatok tervezésére, irányítására, az erőforrásokkal történő gazdálkodásra. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére.

Autonómia és felelősség:

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.
- Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus célja, hogy a hallgató megismerje a pénzügyi controlling feladatát, alapvető kérdéseit, valamint a pénzügyi controlling különböző területeinek gyakorlati feladatait, és megismerje és elsajátítse azokat a módszereket, eljárásokat, amelyek a pénzügyi controllingban használhatók. Mindezek figyelembevételével a hallgató váljon képessé a pénzügyi controllinggal kapcsolatos feladatok elvégzésére.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében a hallgatók a pénzügyi controllinggal kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon pedig olyan számításokat végeznek, és olyan esettanulmányokat oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a pénzügyi controllinghoz kapcsolódó feladatok megoldásához, valamint a szükséges döntések előkészítéséhez.

Értékelés

A hallgatók számonkérése 3 részből tevődik össze:

1. az elméleti tananyagból megírt Moodle teszt (25%),
2. a gyakorlatokon megoldott feladatokhoz hasonló feladatok megoldása MS Excelben (40%),

3. kiadott esettanulmány megoldása és bemutatása 2 fő által (35%).

Kötelező szakirodalom:

Maczó, K. - Horváth, E-né: Controlling a gyakorlatban. Verlag Dashöfer Szakkiadó Kft. és T. Bt., 2007.
<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/controlling-gyakorlatban/adatok.html>

Pucsek, J.: Pénzügyi és számviteli kontrolling. 2013. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/0007_e7_penzugyi_es_szamviteli_kontrolling_scorm/borito_KoOFVIuT0LWwki2X.html

Sinkovics Alfréd: Költség- és pénzügyi kontrolling. CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalom-szolgáltató Kft. Budapest, 2012.

Ajánlott szakirodalom:

Atrill, P.: Financial management for decision makers. Pearson Education Limited. 2009.

Bragg, Steven M.: The Essential Controller: an introduction to what every financial manager must know. John Wiley & Sons, Inc. 2012.

ACCA – Papert F9: Financial Management. Study text. 2015. June 2014, BPP Learning Media Ltd

Heti bontott tematika	
Hét	Téma / Képesség
31.	A controlling és a pénzügyi menedzsment alapvető kérdései. A pénzügyi controlling feladata. A controllinghoz és a pénzügyi controllinghoz kapcsolódó cikkek, esettanulmányok megbeszélése.
	A hallgató képes lesz a controlling és a pénzügyi controlling funkciójának jobb értelmezésére.
32.	Alapvető pénzügyi problémákhoz kapcsolódó esettanulmányok/feladatok megoldása MS Excelben.
	A hallgató képes lesz az MS Excel alapvető, a pénz időértékéhez kapcsolódó függvényeinek használatára.
33.	A pénzügyi controlling környezete. Makrogazdasági mutatókkal történő számítások Excelben és az eredmények értékelése.
	A hallgató képes lesz megfelelően értelmezni az alapvető makroökonómiai mutatókat.
34.	Alapvető pénzügyi problémákhoz kapcsolódó esettanulmányok/feladatok megoldása MS Excelben.
	A hallgató képes lesz az MS Excel alapvető, a pénz időértékéhez kapcsolódó függvényeinek használatára.
35.	A forgótőke menedzselése és finanszírozása. Rövid távú befektetések pénzügyi kontrollja. A forgótőke menedzsmenthez kapcsolódó esettanulmányok megoldása.
	A hallgató képes lesz a forgótőke menedzsmenthez kapcsolódó döntés-előkészítési feladatok megoldására, illetve a hozzákapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
36.	A forgótőke menedzsmenthez kapcsolódó esettanulmányok megoldása.
	A hallgató képes lesz a forgótőke menedzsmenthez kapcsolódó döntés-előkészítési feladatok megoldására, illetve a hozzákapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
37.	A nettó forgótőke kontrollja. A rövid távú kötelezettségek pénzügyi kontrollja. A nettó forgótőke és a rövid távú kötelezettségek menedzseléséhez kapcsolódó esettanulmányok megoldása.
	A hallgató képes lesz a forgótőke menedzsmenthez kapcsolódó döntés-előkészítési feladatok megoldására, illetve a hozzákapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
38.	A forgótőke menedzsmenthez kapcsolódó komplex esettanulmány megoldása.
	A hallgató képes lesz a forgó-tőke menedzselésére, a forgótőke menedzsmenthez kapcsolódó döntés-előkészítési feladatok megoldására, illetve a hozzákapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
39.	A hosszú távú finanszírozás kontrollja. A hosszú távú finanszírozáshoz kapcsolódó esettanulmányok/feladatok feldolgozása/megoldása.
	A hallgató képes lesz hosszú távú pénzügyi döntések előkészítésére és a hozzájuk kapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
40.	A hosszú távú finanszírozáshoz kapcsolódó esettanulmányok/feladatok feldolgozása/megoldása.
	A hallgató képes lesz hosszú távú pénzügyi döntések előkészítésére és a hozzájuk kapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
41.	A befektetések és finanszírozásuk pénzügyi kontrollja. Befektetésekkel kapcsolatos esettanulmányok/feladatok megoldása.

	A hallgató képes lesz befektetési döntések előkészítésére és a hozzájuk kapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
42.	Befektetésekkel kapcsolatos esettanulmányok/feladatok megoldása.
	A hallgató képes lesz befektetési döntések előkészítésére és a hozzájuk kapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
43.	A részvényesi vagyon pénzügyi controllja. A részvényesi/tulajdonosi vagyonnal kapcsolatos számítások végzése és esettanulmányok feldolgozása.
	A hallgató képes lesz a részvényesi/tulajdonosi vagyonnal kapcsolatos döntések előkészítésére és a hozzájuk kapcsolódó controlling-feladatok ellátására.
44.	A részvényesi/tulajdonosi vagyonnal kapcsolatos számítások végzése és esettanulmányok feldolgozása.
	A hallgató képes lesz a részvényesi/tulajdonosi vagyonnal kapcsolatos döntések előkészítésére és a hozzájuk kapcsolódó controlling-feladatok ellátására.

A tantárgy neve:		magyarul:		Teljesítménymérés és vállalatértékelés		Kódja:	GT_MVSL602-17	
		angolul:		Performance measurement and corporate valuation				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Tarnóczy Tibor	beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Dr. Kiss Anita	beosztása	tanársegéd	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
•								
- megismerjék a teljesítménymérés és a teljesítménymenedzsment alapvető kérdéseit; - megismerjék a teljesítménymérés különböző területeinek gyakorlatát; - megismerjék a vállalatértékelés elméleti és gyakorlati kérdéseit; - képessé váljanak a vállalatértékeléssel kapcsolatos feladatok elvégzésére.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Érti a szervezetek működése során felmerülő problémák és új jelenségek megoldási módozatait, illetve a kritikus feldolgozására irányuló módszereket.
- Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciók ellátására, összetett gazdálkodási folyamatok tervezésére, irányítására, az erőforrásokkal történő gazdálkodásra. Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére.

Autonómia és felelősség:

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns probléma-megoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.
- Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus célja, hogy a hallgató megismerje a teljesítménymérés és a teljesítménymenedzsment alapvető kérdéseit, megismerje a teljesítménymérés különböző területeinek gyakorlatát, megismerje a vállalatértékelés elméleti és gyakorlati kérdéseit, képessé váljon a vállalatértékeléssel kapcsolatos feladatok elvégzésére.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az előadások keretében a hallgatók a teljesítményméréssel és a vállalat-értékeléssel kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon pedig olyan számításokat végeznek, és olyan esettanulmányokat oldanak meg, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a teljesítményméréshez és a vállalatértékeléshez kapcsolódó feladatok megoldásához, valamint a szükséges döntések előkészítéséhez.

Értékelés

A hallgatók számonkérése 3 részből tevődik össze:

4. a gyakorlatokon az elméleti anyagból megírt Moodle teszt (15%),
5. a gyakorlatokon megoldott feladatokhoz hasonló feladatok megoldása MS Excelben (45%),
6. szóbeli vizsga (40%).

Kötelező szakirodalom:

Atkinson, A.A. - . Kaplan, R.S.: Vezetői üzleti gazdaságtan - Haladó vezetői számvitel. Panem Kft., Budapest, 2003.

Damodaran, A.: A befektetések értékelése. Panem Kft., Budapest, 2006.

Ajánlott szakirodalom:

ACCA – Paper F5: Performance Mamagement. Seventh edition June 2014. BPP Learning Media Ltd

ACCA – Paper P5: Advanced Performance Management. Seventh edition June 2014. BPP Learning Media Ltd

Armstrong, M.: Performance management: key strategies and practical guidelines. Kogan Page Limited, 2006.

Demartini, C.: Performance Management Systems. Design, Diagnosis and Use. Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2014.

Neely, A. – Adams, C. – Kennerly, M.: Teljesítményprizma. Az üzleti siker mérése és menedzselése. Alinea Kiadó, 2004.

Rawley, T.: The valuation handbook: valuation techniques from today's top practitioners. Rawley Thomas, Benton E. Gup., Wiley finance, 2010.

Shapiro, E.F. – Mackmin, D. - Sams, G.: Modern methods of valuation. Routledge and EG Books, 2013.

Stapenhurst, T.:The Benchmarking Book: A How-to-Guide to Best Practice for Managers and Practitioners. Elsevier Ltd., 2009.

Taticchi, P. (ed.):Business Performance Measurement and Management. New Contexts, Themes and Challenges. Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2010.

Viebig, J. – Poddig, T. – Varmaz, A. (ed.): Equity Valuation. Models from Leading Investment Banks. John Wiley & Sons Ltd, 2008.

Heti bontott tematika	
Hét	Téma / Képesség
45.	A vállalati teljesítmény fogalma, a teljesítménymenedzsment feladata, szerepe, folyamata A költség- és fedezetszámítással kapcsolatos feladatok megoldása.
	A hallgató képes lesz a fedezettel kapcsolatos fogalmak jobb értelmezésére.
46.	A kulcs teljesítmény-mutatók (KPI's) szerepe a teljesítménymérésben A vállalati elemzéssel összefüggő esettanulmány megoldása, a kapott eredmény értelmezése.
	A hallgató képes lesz a kulcs teljesítmény-mutatók kiválasztására és a mutatók közötti összefüggések jobb megértésére.
47.	A vállalati teljesítménymérési rendszerek – Balanced Score Card, Skandia Navigator A BSC-vel kapcsolatos esettanulmány feldolgozása.
	A hallgató képes lesz a Balanced Score Card alkalmazására.
48.	A vállalati teljesítménymérési rendszerek – Teljesítményprizma A Skandia Navigator működésének bemutatása.
	A hallgató képes lesz a Skandia Navigator alkalmazására.
49.	Vállalati teljesítmények összehasonlítása – Benchmarking Benchmarkinghoz kapcsolódó feladat megoldása.
	A hallgató képes lesz benchmarking elemzés elvégzésére.
50.	A DEA és az SFA alkalmazásának lehetőségei a teljesítménymérésben A DEA-val és az SFA-val kapcsolatos feladat megoldásának bemutatása az R statisztikai rendszerben, az eredmények értelmezése.
	A hallgató képes lesz a DEA és az SFA eredményeinek értelmezésére.
51.	A teljesítménymenedzsment értékelése és fejlesztése A teljesítmény-menedzsmenthez kapcsolódó esettanulmány megoldása.
	A hallgató képes lesz teljesítmény-menedzsment rendszerek fejlesztésére.
52.	A vállalatértékelés alapvető kérdései Az eszközök értékeléséhez kapcsolódó feladatok megoldása.
	A hallgató képes lesz egyszerűbb eszközértékelési feladatok megoldására.
53.	Eredményalapú vállalatértékelés I. Eredményalapú vállalatértékelési esettanulmány megoldása.
	A hallgató képes lesz az eredményalapú vállalatértékelés végrehajtására.
54.	Eredményalapú vállalatértékelés II. Eredményalapú vállalatértékelési esettanulmány megoldása.
	A hallgató képes lesz az eredményalapú vállalatértékelés végrehajtására.
55.	Piaci alapú vállalatértékelés Piaci alapú vállalatértékelési esettanulmány feldolgozása.
	A hallgató képes lesz piaci alapú vállalatértékelés végrehajtására.
56.	Eszközalapú vállalatértékelés Eszközalapú vállalatértékelés bemutatása.
	A hallgató képes lesz eszközalapú vállalatértékelés végrehajtására.
57.	Reálopciók alkalmazása a vállalatértékelésben Reálopción alapuló vállalatértékelés bemutatása.
	A hallgató képes lesz reálopción alapuló vállalatértékelés végrehajtására.
58.	A Monte Carlo szimuláció alkalmazása a vállalatértékelésben

	A Monte Carlo szimuláció vállalatértékelésben történő alkalmazásának bemutatása.
	A hallgató képes lesz Monte Carlo szimuláció alkalmazásával meghatározott vállalatértékelés értelmezésére.

A tantárgy neve:		magyarul:	Controlling esettanulmányok						Kódja:	GT_MVSL605-17	
		angolul:	Controlling case studies								
2017/2018/2											
Felelős oktatási egység:				DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet							
Kötelező előtanulmány neve:										Kódja:	
Típus		Heti óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat		Labor					
Nappali		Heti	0	Heti	2	Heti	0	GYAKORLATI JEGY	3	magyar	
Levelező	+										
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Kiss Anita			beosztása:	tanársegéd	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:					beosztása		
A kurzus célja, hogy											
megismertetése a hallgatókat vállalati esetekkel, problémamegoldással a vállalati controlling rendszerén belül.											
Tanulás eredmények, kompetenciák:											
Tudás:											
A controlling-rendszer vállalaton belüli döntési helyzeteinek a megismerése.											
Képesség:											
Képessé válik a hallgató a controlling esettanulmányok segítségével a vállalaton belüli problémák megoldására, valamint az alapvető összefüggések értelmezésére.											
Attitűd:											
Ismeretek nyújtása a controlling gyakorlati megvalósulásairól.											
Autonómia és felelősség:											
Felelősséggel dönt a kurzus során szerzett ismeretek bővítéséről és fejlesztéséről.											
A kurzus tartalma, témakörei											
A tantárgy oktatásának célja a controlling vállalaton belüli sajátosságainak megismerése gyakorlatorientált módon, esettanulmányok segítségével.											
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek											
Gyakorlati ismertek átadása illusztratív példákon, vállalati esettanulmányokon keresztül.											
Értékelés											
A megszerzett ismeretek számonkérése prezentációk formájában történik a szemináriumokon. A tárgy gyakorlati jegy megszerzésével zárul.											
Kötelező olvasmány:											
Magyar Controlling Egyesület Oktatói Munkacsoportjának tagjai [2014]: Controlling esettanulmányok. Saldo Kiadó, Budapest											
Controller Info folyóirat cikkei (www.controllerinfo.hu)											
Az órán kiadott feladatlapok, anyagok.											
Ajánlott szakirodalom:											
Anthony, R. N. – Govindarajan, V. [2009]: Menedzsmentkontroll – rendszerek. Panem kiadó, Budapest											

Heti bontott tematika	
1. hét	Bevezetés – alapvető kérdések TE: Ismeri az alapfogalmakat, a kontroll, vezetés és rendszerek definícióját.
2. hét	A menedzsmentkontroll-rendszerek sajátosságaihoz kapcsolódó esettanulmány

	TE: Ismeri a menedzsmentkontroll, feladatkontroll és stratégiaalkotás tevékenységének tartalmát.
3. hét	A stratégiai alternatívák közötti választás az esettanulmány segítségével TE: Ismeri a vállalati szintű stratégia és üzleti egység szintű stratégia fajtáit.
4. hét	Szervezeti magatartás, a controlling helye a szervezetben témájához kapcsolódó esettanulmány TE: Ismeri a célkongruencia fogalmát. A controller funkcióit és kapcsolatát a szervezettel.
5. hét	Felelősségi egységek: árbevételközpontok megvalósulása a gyakorlatban TE: Ismeri a felelősségi egységek típusait, részletesen az árbevételközpont főbb jellemzőit.
6. hét	Költségközpontok illusztrálása esettanulmányok segítségével TE: Ismeri a standard és diszkrecionális költségközpont alapvető tulajdonságait.
7. hét	Eredményközpontok témájához kapcsolódó esettanulmányok TE: Ismeri az eredményközpontok előnyeit, hátrányait, a divíziók jövedelmezőségének mérésére használható eszközöket.
8. hét	Alaptevékenységbe fektetett eszközök mérése döntési helyzethez kapcsolódó esettanulmányok TE: Ismeri az alaptevékenységekbe fektetett eszközök típusait, fajtáit.
9. hét	Alaptevékenységbe fektetett eszközök menedzsmentkontrollja témakör illusztrálása esettanulmányokon keresztül TE: Ismeri az EVA, ROI közötti különbséget, a vezetői teljesítménymérés kapcsán dönteni tud a mutatók alkalmazásáról.
10. hét	Stratégiai tervezéshez kapcsolódó esettanulmány TE: Ismeri a stratégiai tervezés menetét, a programok tartalmát, felépítését.
11. hét	Kerettervezéshez kapcsolódó esettanulmány TE: Ismeri a keretterv tartalmi elemeit, a működési, a beruházási, a tervmérleg, az eredményterv és a cash flow terv készítésének folyamatát.
12. hét	Pénzügyi teljesítményről szóló beszámolók elemzésének gyakorlati feldolgozása az esettanulmányok segítségével TE: Ismeri az eltérés elemzés módszereit, az árbevétel-, költségeltérések meghatározását.
13. hét	Belső elszámolóárak rendszere közötti választás problematikájának megoldása az esettanulmányok segítségével TE: Ismeri az elszámolóárak képzésének módszereit, céljait, elveit. A leggyakrabban használt eljárásokat alkalmazni is tudja.
14. hét	Összefoglalás TE: Alapos gyakorlati ismeretekkel rendelkezik a menedzsmentkontroll-rendszerekről, a tervezés, az erőforrás elosztás, a felelősségi központok szervezése, az elszámoló árak rendszere és az eltéréselemzés területeiről.

A tantárgy neve:		magyarul:		Döntéstámogatás a controllingban		Kódja:	GT_MVSL607-17	
		angolul:		Decision making in controlling				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	5	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Fenyves Veronika	beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:		Tömöri Gergő	beosztása	PhD hallgató
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
- A hallgatók megismerjék a vállalkozások pénzügyi tervezésének módszertanát, a pénzügyi tervezés végrehajtását. - A hallgatók megismerkedjenek a pénzügyi tervezés különböző szintjeinek gyakorlati kérdéseivel. a tervezési munka menetével. - A hallgatók megismerkedjenek, felhasználói szinten tudják alkalmazni a Microsoft Office 2007 Excel programját								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet pénzügyi tervezési szabályait, szakmai és etikai normáit								
Képesség:								
A gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően képes közepes és nagyméretű vállalkozás, komplex szervezeti egység vezetésére, gazdálkodó szervezetben átfogó gazdasági funkciót képes ellátni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni.								
Attitűd:								
Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére								
Autonómia és felelősség:								
Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A hallgatók megismertetése a vállalkozások pénzügyi tervezésének módszertanával, a pénzügyi tervezés különböző szintjeinek gyakorlati kérdéseivel. a tervezési munka menetével. A hallgatók ismereteket szerezzenek a vezetői döntések előkészítésének feladataival kapcsolatban, elsajátítsanak különböző döntés előkészítési módszerket. A hallgatók megismerkedjenek, felhasználói szinten tudjanak pénzügyi tervezést végezni a Microsoft Office 2007 Excel programjában.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Az előadások keretében a hallgatók a döntés, a tervezés és a pénzügyi tervezéssel kapcsolatos jellemzőkkel, feladatokkal és módszerekkel ismerkednek meg. A gyakorlatokon pedig olyan számításokat végeznek, amelyek biztosítják, hogy kellő gyakorlatot szerezzenek a pénzügyi tervezésben.								

Értékelés

A hallgatók számonkérése 3 részből tevődik össze:

1. az elméleti tananyagból megírt 2 Moodle teszt (20-20%),
2. a gyakorlatokon megoldott feladatokhoz hasonló feladatok megoldása MS Excelben (60%),

Kötelező szakirodalom:

Órai tananyag és a Moodle-ra feltett anyagok.

Hanyecz L.: Modern vezetői controlling Saldo Kiadó ISBN 978963638 379 4

Maczó, K. - Horváth, E-né: Controlling a gyakorlatban. Verlag Dashöfer Szakkönyv Kiadó Kft. és T. Bt., 2007.
<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/controlling-gyakorlatban/adatok.html>

Robert N. Anthony - Vijay Govindarajan: Menedzsmentkontroll-rendszerek Panem Kft. ISBN 9789635455126 2013.

A Controller és a Controller Info c. folyóiratok témához kapcsolódó cikkei

Ajánlott szakirodalom:

Atrill, P.: Financial management for decision makers. Pearson Education Limited. 2009.

Bragg, Steven M.: The Essential Controller: an introduction to what every financial manager must know. John Wiley & Sons, Inc. 2012.

Sinkovics Alfréd Vállalati pénzügyi tervezés Wolters Kluwer Kft. 2012.

Tematika

A controlling szerepe a szervezetek életében. A controlling folyamat elemei. A döntés fogalma, a döntés csoportosítása, a döntési folyamat, a döntési folyamat szakaszai, döntéshozatal, a gazdasági döntések, pénzügyi döntések. Gazdasági modellezés, döntési modellek. A tervezés, a tervezési rendszer modellezése, a tervezési rendszer elemei. A tervezési rendszer struktúrája, a tervek struktúrája. A stratégiai tervezés, stratégiai controlling. A taktikai tervezés. Az operatív tervezés, operatív controlling A cash-flow kimutatás, a cash-flow kimutatás fajtái, kapcsolódási pontjai az egyes beszámoló részekkel. Költségvetés készítés, kerettervezés szerepe, előnyei, hátrányai, tipizálása. A mesterköltségvetés készítése (értékesítési terv, termelési terv, közvetlen anyagterv, közvetlen bérterv, üzemi általános költségterv, késztermékterv, értékesítési és adminisztrációs terv, készpénzterv, eredménykimutatás terv, mérlegterv, cash-flow terv)

A hallgató képes a controlling tevékenységet elhelyezni a szervezetek struktúrájában, áttekinteni a controlling folyamat elemeit. A hallgató képes átlátni a döntési folyamat szakaszait, megismeri a döntéshozatal, gazdasági döntés fogalmát. A hallgató képes megszerezni a különböző döntési modelleket. A hallgató képes felismerni, átlátni a tervezési rendszer elemeit. A hallgató képes megkülönböztetni a különböző terveket. A hallgató képes alkalmazni a stratégiai tervezési módszereket. A hallgató képes alkalmazni az operatív tervezési módszereket. A hallgató képes elkészíteni és értelmezni egy cash-flow kimutatást. A hallgató képes elkészíteni egy szervezet mesterköltségvetését.

